

naš tednik

LETO XXXV. — Številka 40 6. oktobra 1983 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Proti depozitu

Ob 40-letnici zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju je bilo v Cankarjevem domu slavnostno skupno zasedanje zborov slovenske skupščine. Zasedanja sta se udeležila tudi zastopnika Narodnega sveta koroških Slovencev in Zveze slovenskih organizacij.

Predsednik slovenske skupščine Vinko Hafner je imel slavnostni govor in se je ob tej priložnosti dotaknil tudi vprašanja zamejskih Slovencev. Dejal je, da si zbor slovenske skupščine vseskozi prizadeva, da bi narodne skupnosti tu in tam ohranile svojo narodno samobitnost.

Omenil je tudi depozit, ki je povzročil številne težave v celotnem sodelovanju s sosedi. Zato zbor slovenske skupščine upravičeno pričakuje od pristojnih organov federacije, da se depozit kot začasni ukrep nadomesti z ustrežnejšimi oblikami preprečevanja pretiranega odliva denarja v tujino.

Hud udarec za pivovarno Sorgendorf:

Neenotnost med delavci in nastavljenici!

UVODNIK

Kot predsednik Koroške enotne liste (KEL) si dovoljujem, da vas na sledeče opozorim:

KEL vas poziva, da v Koroškem deželnem zboru čimprej postavite nujnostni predlog, da sklep Koroškega deželnega sveta glede protestov proti filmu „Vas ob meji“ Ldtgs. št.

Odprto pismo KEL predsednikom koroških strank

212-2/25 popolnoma prekličete. Kot je znano, je film „Vas ob meji“ dobil posebno odlikovanje „Prix Italia 83“, ki je najvišje televizijsko filmsko odlikovanje Evrope.

Koroški deželni zbor je bil svoj čas v zmotnem prepričanju, da omenjeni film „škoduje“ ugledu dežele. Ker pa je prav nasprotno vedno bolj očitno — film je vsebolj deležen avstrijskih in mednarodnih priznanj — naj Koroški deželni zbor ne vztraja v svojih zmotah in naj se nedvoumno prizna k filmu. Avtorja Plucha in Lehnerja pa naj predlaga za deželno odlikovanje.

Znotraj vaše stranke ste pravgotovo že prišli do tega prepričanja. Motiti se je človeško, tudi v političnih odločitvah so zmote možne. Gotovo pa boste mojega mnenja, da je nevredno, kljub objektivni resnici vztrajati v zmoti in nespameti.

S spoštovanjem
Karl Smolle

Je za pivovarno Sorgendorf sploh še rešitev? To vprašanje je po zadnjih dogodkih ter po članku, ki je izšel v zadnji številki znane dunajske revije „Trend“, več kot upravičeno.

Dosedanji vodja pliberške pivovarne dipl. inž. Petzneck je s prvim oktobrom 1983 oddal svoje službeno mesto ter šel med prodajalce pivovarniških strojev. Le zakaj je zapustil službeno mesto v Sorgendorfu? Mar ne vidi več za Sorgendorf bodočnosti in si je zato pravočasno poskrbel novo delo?

Od pivovarne se je poslovil tudi dosednji zastopnik delavcev Peter Winkl, ki je sedaj zaposlen pri koroškem sindikatu kot sekretar. Pravzaprav se je Winkl moral posloviti, ker ga namreč delavci na

Peter Winkl: delavci pivovarne Sorgendorf ga niso več izvolili

Zadeva šolskega nadzornika:

Predsednik Kirchschläger podprl naše stališče!

Zadnji petek je bila delegacija koroških Slovencev pri zveznem predsedniku dr. Rudolfu Kirchschlägerju na Dunaju. Narodni svet sta zastopala podpredsednik mag. Filip Warasch ter član predsedstva Karl Smolle, za Zvezo slovenskih organizacij pa sta se udeležila predsednik dipl. inž. Felix Wieser in poslovodeči tajnik dr. Marjan Sturm.

Povod temu razgovoru je bilo dejstvo, da so po mnenju zastopnikov manjšine koroške stranke sklenile čisto na tihem začeti z demontažo dvojezičnega šolstva na Koroškem.

Mir med narodnima skupinama na Koroškem naj ne postane mir, ki gre v škodo slovenski manjšini, je dejal zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger zastopnikom koroških Sloven-

cev na Dunaju. Poudaril je, da mora manjšini biti dana možnost do vsestranskega razvoja.

Mag. Filip Warasch je kot govornik delegacije v pogovoru z zveznim predsednikom pojasnil, da se slovenska manjšina ne more strinjati s tem, kako ji hočejo vsiliti nadzornika oz. vodjo oddelka za dvojezični pouk, ki ne uživa zaupanja prizadetih. Zveznemu predsedniku so zastopniki Slovencev predložili gradivo, iz katerega je razvidno, da se prizadeta oseba že pred imenovanjem izdaja za okrajnega šolskega nadzornika, čeprav se je zvezni predsednik zavzel pri ministru dr. Zilku, da naj bi se sprejela taka odločitev, ki bi celotno zadevo zadovoljivo rešila v prid slovenski narodni skupnosti. Kot znano, ministr-

stvo za pouk in umetnost ta čas še preverja pravilnost razpisa mesta okrajnega šolskega nadzornika za dvojezično šolstvo.

Nadalje so se zastopniki NSKS in ZSO pogovarjali z zveznim predsednikom dr. Kirchschlägerjem tudi o problemih predšolske vzgoje. Član predsedstva Karel Smolle je na primeru občine Bistrice v Rožu nakazal, kako se občine branijo, da bi v javnih otroških vrtcih uvedli dvojezične otroške skupine.

Delegacija slovenskih osrednjih organizacij je po razgovoru z zveznim predsednikom obiskala tudi veleposlanika SFRJ na Dunaju Milorada Pešića in ga seznanila z aktualno narodno-politično situacijo slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

vodstvu Steirer Brau-AG posrečilo, vzeti prizadetim družinam zadnjo karto. S tem ko vlada med nastavljenici in delavci pivovarne neenotnost, je le še vprašanje časa, kdaj bo zgubilo precej domačinov svoj kruh v tem domačem kraju.

Neenotnost pa vlada tudi med pliberškimi gostilničarji, ki so sicer še pred nekaj meseci zelo zgovorno obljubili dosleden bojkot piva. Kot se sliši, je le še malo takih gostilničarjev, ki so pripravljeni, da bi se z vso resnostjo borili za domače pivo.

Na vprašanje, ali za Sorgendorf res ni več rešitve oziroma kdaj mislijo dokončno ukiniti proizvodnjo priljubljenega pliberškega piva, je sedaj še težko odgovoriti. Dejstvo pa je, da želi šef vodstva Steirer Brau-AG dir. Weitzendorf po možnosti že s koncem tega leta zapreti vrata pivovarne, kot smo to brali v „Trendu“. Grof dr. Thurn Valsassina — tako „Trend“ — si lahko predstavlja kompromis kvečjemu v tem, da se ukine pivovarna potem, ko bo pretežni del delavcev šel v pokoj.

18. oktobra bo spet seja nadzornega odbora Steirer Brau-AG, ki je že enkrat sklenil ukinitve Sorgendorfa. Kaj bodo sklenili na tej seji? Bo morda rezultat seje: še nekaj tednov in v Pliберку je BILA pivovarna ...?

Visoko odlikovanje za film „Vas ob meji“

Zadnji petek je v Capriju (Italiji) prejel ORF za tretji del filma „Vas ob meji“ „Prix Italia 83“, eno največjih evropskih filmskih odlikovanj. Nam vsem znana vsebina o manjšinskih problemih na Koroškem je sprožila valj protesta med koroškimi politiki, deželni zbor je vložil celo resolucijo in sledili sta tudi diskusiji Našega tednika in v Klubu 2.

Očitno vedo v inozemstvu umetnost oziroma zgodovinsko resnico bolje oceniti, kot razni koroški politiki.

Avtorju, režiserju ter ORF pa k temu zares lepemu uspehu iskreno čestitamo.

PRIMORSKI DNEVI na Koroškem od 9. do 16. oktobra 1983

- nedelja, 9. 10. 1983 14.30**
- KONCERT** v fami dvorani v Kotmarl vasi. Nastopata mešani pevski zbor „Rečan“ iz Ljes pri Čedadu v Benečiji in moški pevski zbor „Mirko Filej“ iz Gorice.
Soprireditelj: Katoliška prosveta v Kotmarl vasi.
- torek, 11. 10. 1983 19.30**
- RAZSTAVA PRIMORSKEGA TISKA, POVEZANA Z LITERARNIM BRANJEM**, v dvorani Slomškovega doma v Celovcu.
Soprireditelj: Družba sv. Mohorja v Celovcu
- četrtek, 13. 10. 1983 19.30**
- „SAMOSTOJNO POLITIČNO NASTOPANJE - POMEN IN PERSPEKTIVE“** podljska diskusija v dvorani Slomškovega doma v Celovcu.
Sodelujejo: Salvatore Venosi, dr. Drago Štoka, Ivo Jevnikar, Damijan Pavlin, Mirko Kert in dr. Matevž Grlic
Diskusijo vodi: dvor. svet. dr. Pavel Apovnik
Soprireditelj: Narodni svet koroških Slovencev
- sobota, 15. 10. 1983 19.30**
- „NAMIŠLJENI BOLNIK“** Mollerova komedija v fami dvorani v Šmihelu pri Pliберку
Gostuje: Igralska skupina PD Štandraž pri Gorici
Soprireditelj: KPD v Šmihelu
- nedelja, 16. 10. 1983 14.30**
- KONCERT** v kultnem domu „Danica“ v Št. Primožu.
Nastopata: Mladinski zbor „VESELA POMLAD“ iz Trsta in ansambel ZVEZDA. Med točkami bo predvajal skloptične slike s Primorske Tone Bedenčič. — Soprireditelja: SPD „Danica“ v Št. Vidu in otroška skupina v Škocijanu.

Prisrčno vabljeni!

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše
dr. Drago Legiša

Ta teden je bil na štiridnevem uradnem obisku v deželi Furlaniji — Julijski krajini predsednik italijanske republike Sandro Pertini. Odkar je bil pred 5 leti izvoljen za državnega poglavarja, je prvič obiskal Trst, Gorico, Videm in Pordenon, to

člani slovenske delegacije je potekel zelo prisrčno.

Kar zadeva politično življenje v Trstu, je treba omeniti, da je bil pred dnevi izvoljen nov župan. To je 44-letni pravnik Franco Richetti, ki pripada Krščanski demokraciji. V torek pa je

Novice s Primorske

so vsa štiri večja središča v deželi. V Trstu je predsednik Pertini sprejel enotno delegacijo slovenske narodne manjšine, ki so jo sestavljali predstavniki vseh političnih in kulturnih komponent manjšine. Člani delegacije so državnemu poglavarju izročili krajšo spomenico, ki po opisu trenutnega stanja manjšine opozarja, kako je nujno, da Italija zagotovi manjšini globalno zakonsko zaščito v skladu z določili republiške ustave in mednarodno sprejetimi obveznostmi.

Delegacija je državnega poglavarja opozorila, da se od njegove sprejema na Quirinalu v Rimu pred 5 leti žal ni nič spremenilo, kar pomeni, da vlada in parlament nista poskrbela za globalno zakonsko zaščito Slovencev v Italiji.

Predsednik republike je omenil v svoji pristojnosti, da je obljubil, da bo spomenico posredoval predsedstvu vlade in pristojnim ministrom. Pogovor med državnim poglavarjem in

bil izvoljen tudi predsednik tržaške pokrajine. To mesto je prevzel socialist, odvetnik Darko Clarici. V političnem pogledu sta obe izvolitvi pomembni, ker se je z njima končala 5-letna nadvlada liste za Trst, to je gibanja, ki je nastalo predvsem iz protesta proti pogodbi med Italijo in Jugoslavijo, s katero se je mdr. dokončno uredilo vprašanje meje med obema državama. Lista za Trst je doživela hud poraz na letošnjih državnoborskih volitvah, saj ni izvolila nobenega predstavnika za parlament. V Trstu se torej začne novo politično obdobje, ko prihajajo ponovno do veljave tradicionalne politične stranke.

V koaliciji, ki je prevzela tržaške občine in pokrajino, sodeluje tudi Slovenska skupnost. Njena izvoljena predstavnika prof. Aleš Lokar in prof. Zarko Harej sta prevzela pomembna resorja v obeh upravah. Slovenska skupnost je bila v času vlade liste za Trst v opoziciji.

Katoliški shod in papežev obisk — Pogled nazaj

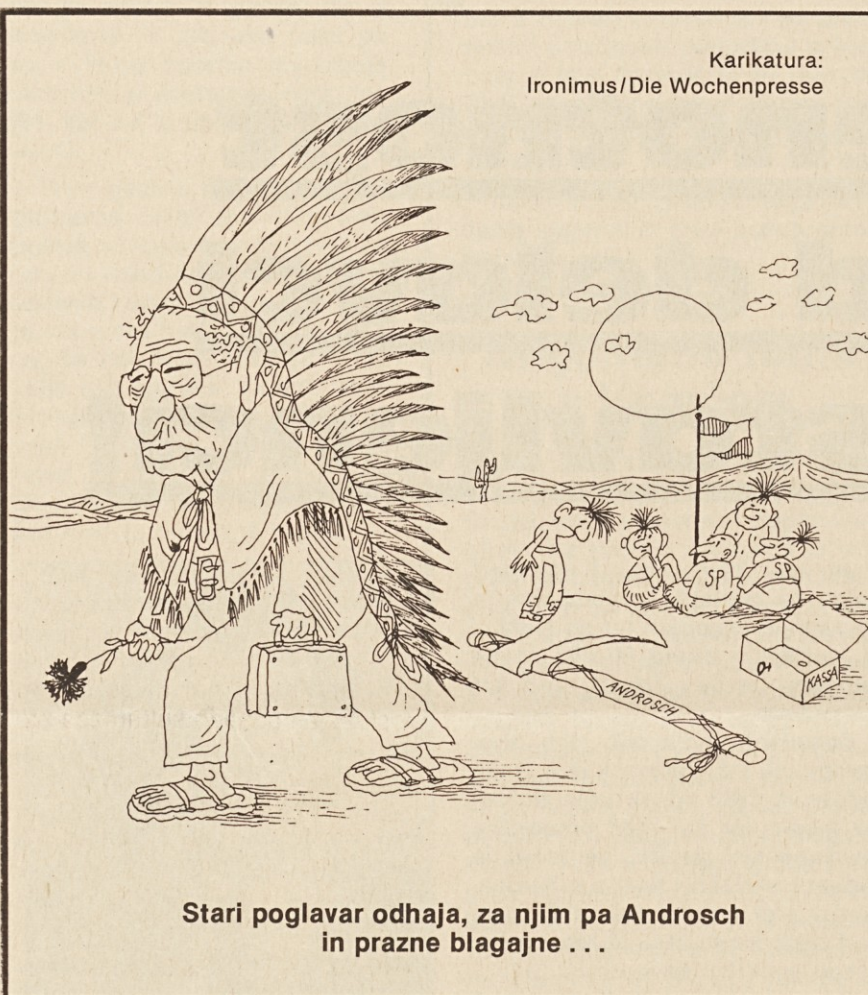
Četrti teden že teče, odkar se je papež Janez Pavel II. poslovil na Dunajskem letališču od Avstrijcev. Kar se je dogajalo prej skozi štiri dni od 10. do 13. septembra, prav gotovo lahko označimo kot dogodek stoletja. Prvič po več kot dvesto letih se je vrhovni poglavar katoliške Cerkve mudil na avstrijskih tleh.

Priprave za katoliški shod in s tem povezan papežev obisk so tekle skoraj dve leti. Slišati je bilo tudi dosti kritičnih pripomb glede povezave katoliškega shoda s papeževim obiskom, toda če gleda-

mo nazaj, moramo ugotoviti, da je bila kombinacija posrečena in da je katoliški shod ravno po papeževem obisku dobil vtis, da je svetu očetu v kratkih štirih dni uspešno, utrditi in potrditi „svojo čredo“ v veri in zvestobi. Kajti vse prireditve so bile odlično pripravljene in so potekale v izredni disciplini. Osebnost papeža pa je dala vsake-mu srečanju svojo posebno noto, ker je s svojo prijaznostjo, odločnostjo, ljubeznivostjo in nenazadnje s svojo prepričljivostjo nagovoril srca ljudi in to ne samo tistih, ki so ga neposredno poslušali in

doživljali, ampak tudi mnoge druge, ki so po radiu in televiziji zasledovali dogajanja.

Pri „evropskih večernicah“ na zgodovinskih tleh Dunajskega trga junakov je papež postavil Avstrijo v osrčju Evrope v evropske dimenzije ter pozval poslušalce, da naj se zavestno zopet zavedo svojih korenin, svoje krščanske preteklosti in iz tega oblikujejo novo Evropo, kjer ne bo več pregraj in meja narodnosti, ideologij in političnih taborov. Pri mladinskem srečanju v dunajskem stadionu se je papež počutil doma. Redkokdaj prej je v stadionu bilo toliko mladine — celih 80.000 — in kakšno navdušenje in disciplina. Nastavljenec stadiona se je izrazil, da v 25-ih letih, odkar dela v stadionu, še nikdar ni doživel takšnega vzdušja in tako disciplinirane mladine. To doživetje ga je privedlo do razmišljanja. Prepričan sem, da sta katoliški shod in papežev obisk privedla mnogo versko brezbržnih ljudi k razmišljanju in verski obnovi. In gotovo ni slučaj, da se je ravno po teh dogodkih močno zvišalo število konvertitov ter ponovnih vstopov odpadlih v Cerkev. Vrh katoliškega shoda je bila brez dvoma nedeljska maša v Donauparku. Kljub izredno slabemu vremenu se je nad 300.000 ljudi udeležilo papeževe maše. Po štirih urah skupnega praznovanja ob dežju in vetru evharistije, je papež govoril ljudem iz srca, ko je izjavil, da smo s tem, da smo vztrajali do konca, mnogim ljudem dali upanja in s tem že uresničili geslo katoliškega shoda. Mnogo upanja je papež s svojim obiskom in s svojim nagovorom dal tudi bolnikom in prizadetim, ter sploh vsem, ki so ga mogli slišati in še posebej tistim, ki so prišli z njim v neposredni kontakt. Za vse prav gotovo zgodovinski dogodek, ki se ga bodo radi spominjali.

Tudi odrasel človek je potreben šolanja

Voditelji otroških skupin na Rebrci/Piše Miha Paterk

S tem, da je človek odrasel, še dolgo ni rečeno, da je tudi vsega zmožen. Zato je odrasel človek ravno tako potreben šolanja, kakor pa otrok; posebno še tisti, ki ima delo z otroki.

To je spoznala Katoliška otroška mladina in je zato letos drugič organizirala seminar za voditelje otroških skupin na Rebrci.

Posebnost seminarja je, da so imeli začetniki in starejši ločeno skupino. Tako se je zbralo štirinadvajset „začetnikov“ oz. tudi takšni, ki še niso bili na šolanju, in s tem pokazali zanimanje za otroško delo.

Seminar je bil namenjen vesplošnemu delu z otroki, to je petju, igranju, pantomimi, tekmovanju, otroškemu dnevu itd. Voditelji naj bi dobili nove ideje, kako lahko oblikujejo otroške ure, da se razlikujejo od prejšnjih. Seminar pa ni zamišljen tako, da sledijo samo predavanja, temveč voditelji naj v igrah in petju obogatijo drug drugega s svojimi izkušnjami. Tako se marsikdo lahko zopet spomni iger, ki jih je kot otrok imel najraje. Stranski efekt seminarja pa je, da se voditelji sami spoznajo med seboj, saj prihajajo iz najrazličnejših krajev.

Zanimivost seminarja je, da je bilo mnogo udeležencev iz krajev,

kjer otroška skupina obstaja šele kratek čas ali pa jo šele ustanavljajo. Zato bi predstavili nekatere teh voditeljev, ki morda še niso znani naši javnosti, a je njih delo zelo pomembno.

Pred dvema mesecema so v Ledincah ustanovili skupino, v kateri so otroci in mladinci. Razen taborašev niso imeli nobene skupine, kjer bi otroci in mladina lahko delali, zato so samoiniciativno ustanovili skupino, ki jo vodi 18-letna Ani Resmann, dijakinja Slovenske gimnazije.

Misel se je porodila že lansko leto ob „Farnem dnevu“. Skupina se je prvič predstavila ob poslovitvi župnika Stickerja, medtem pa so pripravili tudi že mladinsko mašo. Naslednji večji cilj, ki ga imajo pred očmi, pa je nastop na srečanju mladinskih zborov v Ledincah. Mlada voditeljica se je udeležila seminarja iz potrebe po srečanju z voditelji drugih skupin. Z njimi izmenja izkušnje in dobi novih idej za skupinsko delo. Skupino zelo podpira tudi novi župnik Jurij Buch.

Katja Krainz, stara 18 let, se je letos drugič udeležila seminarja na Rebrci. Eno leto je minulo, odkar je prevzela vodstvo otroške skupi-

ne v Vogrčah. Pred tem je župnik Zaletel organiziral otroke za praznike, kot so materinski dan, miklavževanje itd. Sedaj pa se Katja srečuje vsak teden z njimi, v glavnem ljudskošolarji. Ker pa je s takšno skupino le precej dela, ji bo od sedaj naprej pomagala Helga Zdovc iz Rinkol. Helga, stara 18 let, obiskuje šolo za otroške vrtnarice v Celovcu in se je letos prvič udeležila seminarja na Rebrci. Obe polagata važnost na to, da bi na seminarju spoznali voditelje drugih skupin in njih delo z otroki. Le tako pridejo tudi nove ideje in nova energija. Prav posebno Helga želi spoznati vso stvar iz drugega vidika, ne samo iz šolskih obveznosti. Poleti sta bili z otroki v Herzogenburgu, kjer sta spoznali tamkajšnje delo otroških skupin.

Cilj obeh pa je, otroke pripraviti, da bi pozneje z veseljem delovali tudi kot člani Katoliške mladine. Bistveni namen otroške skupine pa je tudi ta, da bojo otroci govorili med sabo spet slovensko.

Janez Gregorič, star 18 let, je dijak Slovenske gimnazije in je bil letos prvič na seminarju. Prevzel bo otroško skupino v Globasnici, kajti do sedaj so imeli v Globasnici le otroški zbor. Janez pravi, da

same vaje ne zadostujejo, potrebno je tudi primerno vzdušje v skupini. Seveda je osredotočen na petje, vendar bo z otroki delal tudi druge zanimive stvari. Cilj, da bi v otrocih vzbudil veselje do petja, tudi za pozneje, ko bodo starejši. Janez je prišel na Rebrco z namenom, da bi spoznal, kakšno naj bi bilo delo z otroki in bi se naučil nekaj otroških iger. Poleg tega ga pa zanima tudi delo voditeljev, ki imajo že nekaj več izkušenj na tem področju.

Kot že omenjeno, imajo v Globasnici otroški zbor, ki je imel vaje pri Šoštarju. Odkar pa imajo v Globasnici novega župnika Stickerja, imajo otroci vaje v župnišču. Sedaj prihajajo tudi otroci, ki so že na meji med slovenskim in nemškim. Janezovo delo bo podpirala Angelika Smrečnik.

Omenjeni so bili samo nekateri od mnogih, ki se z idealizmom lotevajo dela z otroškimi skupinami.

Mnogokrat pozabljam, kajti poleg igranja in petja opravljajo še nalogo, ki je za nas Slovence bistvenega pomena. V otroških skupinah otroci prvič pridejo v stik s pismono slovensko besedo, in to je odločilni moment za marsikatero otroka. Pesem, ki jo poje, mu ostane v spominu in marsikdo se

je še pozneje rad spominjal. Da otroka ne moreš prisiliti k nečemu, to je nam vsem jasno. Zato je toliko bolj važno, da otroci ob pesmih in igrah sami vzljubijo slovensko besedo, pa naj si bo „Ciciban“ ali kaj podobnega. Otroške skupine so po navadi tudi prve, pri katerih pridejo otroci v stik z odrom. Prvič spoznajo, da na odru poleg petja lahko tudi igrajo. Navadno so igrice na materinske dneve vzrok, da otroci stopijo na oder. Pravo veselje jih je opazovati ob prvem nastopu, ko se njih geslo glasi „Biti ali ne biti“. Vseskozi pa spoznavajo svet, ki jim je bil doslej neznan. Prav gotovo je za vsakega otroka doživetje, ko sme prvič nastopiti pred množico.

V skupini se otroci vadijo živeti tudi v družbi. Prvič spoznajo, da morajo vsako stvar deliti s sočlovekom. Zato vidimo, da voditelji otroških skupin ne opravljajo le narodnozavednega dela, ampak otroke vzgajajo tudi v poštene ljude.

Ker je ta naloga zelo pomembna, je potrebna tudi pomoči starejših, posebej pa še njihov razumevanje. Le tako bodo uspehi postali vsepovsod vidni. V štirinajstih dneh se bodo na Rebrci srečali starejši voditelji skupin in prav gotovo je vsak dobrodošel, ki ga tako šolanje zanima.

mipa

Kultura človeka bogati —

NAŠ TEDNIK SE JE POGOVARJAL Z ADOLFOM SCHERERJEM

ali: »Koroška kultura je tudi slovenska«

Čemu gojenje teh stikov in kaj so pravzaprav vzroki tega, nas je zanimalo. V daljšem pogovoru je objasnili svoje gledanje; takoj na začetku pa naj bo povedano, da je iz vsega razgovora žarelo izredno prijateljstvo med njim in različnimi umetniki in kulturnimi ustvarjalci onstran meje.

Prav tako na začetek tega članka pa je treba postaviti vrsto osebnih podatkov, kajti mislim, da bi brez njih ta prikaz ne bil popoln in poznejši razvoj Adolfa Schererja skorajda nemogoč in nerazumljiv.

Rodil se je avgusta 1932 — čeprav Beljačan — v Celovcu. Družina je bila prepričano nemškonacionalno usmerjena, in prav njegova mati tu nikoli ni napravila kakršnega koli kompromisa. Bila je članica NSDAP in članica zveze brambovcev (Abwehrkämpferbund). Po očetovi strani se je to nemškonacionalno okolje še bolj izražalo. Oče Karl Rittmann, po rodu Münchencan, je bil soustanovitelj

» **Koroške kulturne tradicije brez slovenskega deleža ni!**

NSDAP in član s številko 45. Do leta 1934 — do Röhmve afere — je bil Hitlerjev osebni poročevalec in radiotelegrafist v Rjavi hiši (Braunes Haus), centrali nacistov v Münchenu. Po Röhmovi aferi je Karl Rittmann padel v nemilost in bil med vojno navaden mornar. Umrl je pred leti in se je zadnja življenjska leta krepko nagibal h komunizmu.

Podrobni poznavalci koroškega kulturnega življenja so mnenja, da je Beljak dejansko kulturna prestolnica te dežele ob Dravi. Vzpon železničarskega mesta do tega slovesa pa je nedvomno povezan z osebo Adolfa Schererja, vodjo kulturnega urada mesta Beljak. Njegov urad je bil med drugim soprireditelj revije „Koroška poje“ letos marca v Beljaku, ki jo je priredila Krščanska kulturna zveza. Zadnja večja akcija v sodelovanju s Slovenijo in drugimi jugoslovanskimi republikami pa je bila razstava fresk v beljaški mestni hiši.

Ta masivna nemškonacionalna okolica pa v mladem Schererju ni zbrisala določene upornosti — kot pimf se je uprl kazni in zato bil skorajda izobčen iz te nemile družine.

„Nikoli nisem zavračal pametnih argumentov“ — in tu je morda iskati pot, ki ga je vodila do socialnodemokratskih načel. Po maturi je bil dve leti laborant pri BBU, nato pa nastavljenec pri avstrijskih železnicah. Tu je ustanovil svojo prosvetno skupino in delo z njo ga je predestiniralo, da je leta 1967 prevzel beljaški kulturni oddelek.

Prvi stiki s slovensko kulturo segajo v gimnazijska leta, kjer se je učil slovenščine. Samo učil, kot je dejal, naučil se je na žalost ni. Po maturi pa je navezal kot harmonikaš tesne stike z glasbeniki v Sloveniji, in tudi tu ni bilo potrebe po znanju slovenščine (v Sloveniji vsi znajo tudi nemško).

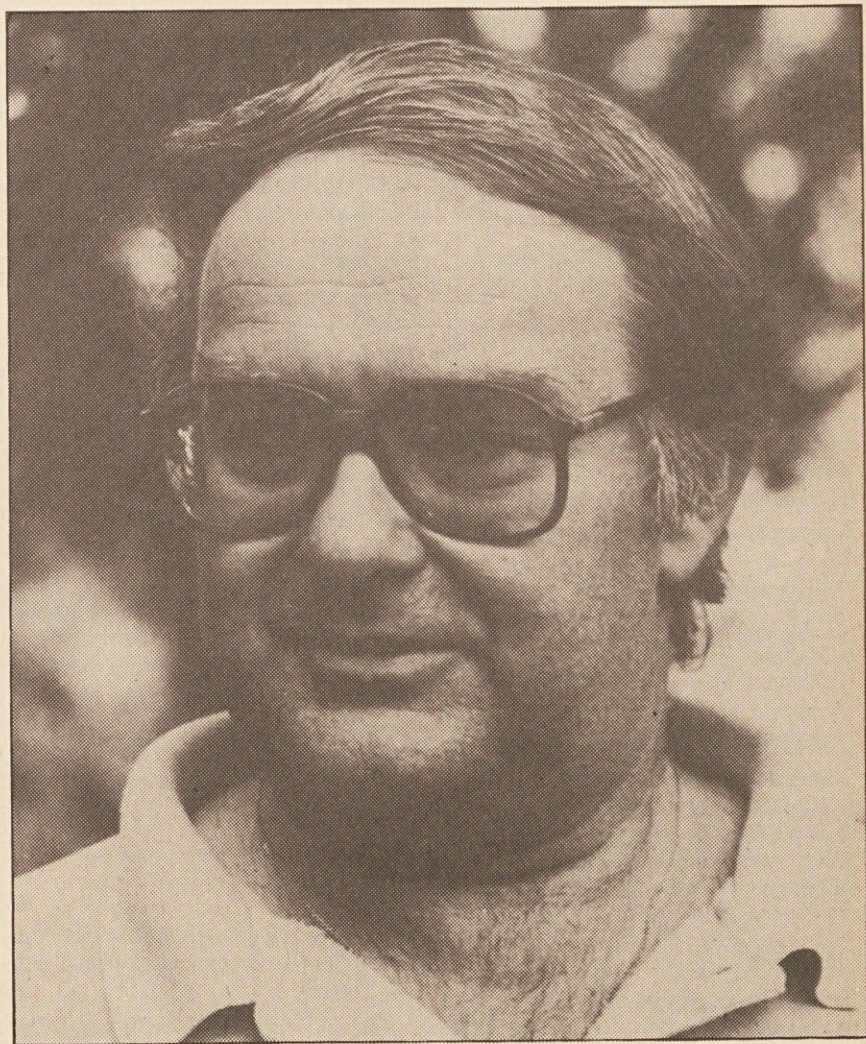
Stikov s koroškimi Slovenci — razen tega, da je žena Slovenka v tem času ni. Po prigrvarjanju matere je pristopil celo h abwehrkämpferbundu, vendar je bilo članstvo bolj plakatивно. Prenehalo je leta 1976, ko je Scherer z javnim podpisom podprl bojkot koroških

Slovencev proti preštevanju. Zaradi tega je dobil vrsto žolčnih telefonatov, v službi ni imel nobenih težav. Prelomnica v stiku s koroški-

» **Imam ga, nosil sem ga, a ga tako dolgo ne bom več oblekel, dokler bo izraz politične prepričanosti in sredstvo potrjevanja nemškonacionalnega mišljenja.**

mi Slovenci je pogovor s Francem Kattinigom. „Tedad sem videl, da stojiva, čeprav oba Korošca, na različnih bregovih“. Dolgo je premleval ta razgovor in sad je bila prireditev z „mladjem“ v Beljaku. Od tedaj naprej je bolj in bolj navezoval stike s koroškimi Slovenci in danes pravi, naj bi se še bolj posluževali ponudb kulturnega urada.

Brstenje „mladj“ na beljaškem odru takorekoč pomeni vigred stikov mesta Beljak s kulturnimi ustanovami v Sloveniji. Pri tem so Schererja podpirali dobri prijatelji in prav na prijateljskih stikih je

zraslo mnogo iniciativ njegovega urada. Da je prišla Slovenska filharmonija v Beljak, je tudi zasluga Acija Bertoncija. Scherer pa je seznanil Acija s svetovnoznanim čelistom Heinrichom Schiffom. Delavnici in za koroške pojme dokaj nekonvencionalni šef kulturnega urada je skupno z Gorenjskim muzejem organiziral razstavo v Beljaku, posredoval razstave koroških umetnikov v Sloveniji in posegel daleč v jugoslovanski kulturni svet.

Močno gibalo, da je navezal stike s Slovenijo, pa je spoznanje, da naša južna sosedja s svojim visokim kulturnim življenjem lahko nudi naši deželi ogromno. Bolj togi pa so stiki z Italijo, ker predel, ki bi prišel v poštev, tendira v severnoitalijanska mesta.

Preziranje koroškega slovenskega življa je po njegovem mnenju popolnoma nesprejemljivo. „Koroške kulturne tradicije brez slovenskega deleža ni!“

Nihče mu ne more oporekati, da se ne bi trudil za boljše spoznavanje slovenskega in nemškega življa na Koroškem. Ne Slovenci, ampak nemškovgovoreči sodeželan dostikrat ni pripravljen k sodelovanju. Preveč je v njem še zaprek. Ni čudno, da sva prišla v pogovoru tudi na „koroški gvant“, ki je postal skoraj uniforma prepričanja. „Imam ga, nosil sem ga, a ga tako dolgo ne bom več oblekel, dokler bo izraz politične prepričanosti in sredstvo potrjevanja nemškonacionalnega mišljenja“

Franc Wakounig

Primorski dnevi na Koroškem:

... da bi se med seboj bolj spoznali!

Na sliki vidite odlični primorski mladinski zbor „Vesela pomlad“, ki bo nastopil v nedeljo, 16. oktobra v kulturnem domu v Št. Primožu. V soboto, 15. oktobra zvečer bo v celovski stolnici sooblikoval „Mirovno molitev“, v nedeljo zjutraj pa — skupno z domačo otroško skupino — mladinsko mašo v Škocijanu.

Nužej Tolmajer. Nužej: „Zamisel o Primorskih dnevih na Koroškem se mi je porodila na lanskoletnem koncertu Rož-Podjuna-Zila v Ljubljani. Mnenja sem, da je poleg povezanosti med koroškimi Slovenci in matično Slovenijo potrebno tudi

boljše sodelovanje med nami in našimi brati v Italiji. Tako smo sklenili na enem naših rednih srečanj z Zvezo katoliške prosvete v Gorici, da bomo priredili Primorske dneve.“ Prizadete organizacije — to so KKZ, Zveza katoliške prosvete v Gorici in

vključita v to srečanje med Primorci in Korošci tudi SPZ in SKGZ.“

Na vsak način želimo, da bi se Primorci, ki bodo skušali seznaniti Korošce s svojimi dosežki (predvsem na kulturnem področju), čim bolj prijetno počutili v naših krajih. Kot je povedal Nužej Tolmajer, bo v tem tednu nastopilo v posameznih južnokoroških krajih (glej program PD) več kot 150 Primorci in Primorcev. Naša želja je, da bi tudi naši ljudje našli čas, spoznali naše zamejske brate v Italiji ter njih delo. Želimo, da bi v čim večjem številu obiskali kulturne prireditve, ki so na sporedu v Primorskem tednu na Koroškem!

Na sporedu Primorskih dni je tudi komedija „Namišljeni zdravnik“, ki si jo lahko ogledate 15. oktobra v Šmihelu.

V nedeljo se začnejo Primorski dnevi na Koroškem, ki jih prireja Krščanska kulturna zveza. Je to prva taka prireditev na Koroškem, ki naj bi služila boljše spoznavanju koroških Slovencev o delovanju naših slovenskih bratov v Italiji. Ali kot je povedal predsednik KKZ, dr. Janko Zerzer v pogovoru z Našim tednikom: „Informiranost na Koroškem o Slovencih v Italiji je daleč slabša kot narobe. Na Primorskem imajo redno abonirane naše liste, mdr. Naš tednik, ter zelo pozorno spremljajo, kar se dogaja pri nas na Koroškem. Vendar Korošci zdavnaj ne spremljajo tako dosledno življenja primorskih Slovencev, kar pa bi bilo zelo potrebno: saj živimo s Slovenci v Italiji v podobnem položaju.“ V tej zvezi je dr. Zerzer omenil mdr. vprašanje asimilacije, priznavanja slovenščine v javnosti ter politične samostojnosti.

Na vsak način naj bi dobili Primorski dnevi širši akcent. Dr. Zerzer: „Čeprav se KKZ ne smatra kot politična organizacija, čutimo glede Primorskih dni potrebo po vsestranski informaciji o političnih in kulturnih vprašanjih. V tem sklopu je treba videti mdr. tudi diskusijo „Samostojno politično nastopanje“, ki jo bo vodil dr. Pavle Apovnik in na kateri bosta od koroških Slovencev sodelovala dr. Matevž Grilc in Mirko Kert.“

Kako je prišlo sploh do zamisli prireditve „Primorski dnevi na Koroškem“?

Idejo je sprožil tajnik KKZ,

PRIREDITVE

ROMARSKO POTOVANJE na Ptujsko goro, k Mariji v Puščavi in na Slomškov grob za župnijo Bilčovs in Kotmara vas

Čas: v četrtek, 13. oktobra 1983
Voditelj: dekan Leopold Kassl, žpk. Maks Mihor
Prireditelj: Dom v Tinjah

VRBA

SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah vabi na

SLAVNOSTNO PRIREDITEV OB 80-LETNICI USTANOVITVE DRUŠTVA
Čas: nedelja, 16. 10. 1983, ob 19.30 uri
Kraj: v slavnostni dvorani v občinski hiši v Vrbi
Sodelujejo: MePZ „Mojce“ iz Št. Ilje, MoPZ iz Borovelj, Drabosnjakovi komedianti (kabaret, pantomima)

GLOBASNICA

„MARJETICE NE UMIRAJO“

Prireditelj: Fara in SPD Globasnica
Čas: nedelja, 9. 10. 1983, ob 19. uri
Kraj: farna dvorana v Globasnici
Gostujejo: dekleta strokovne šole za ženske poklice v Št. Petru

RADIŠE

POHOD PO STARIH POTEH RADIŠANOV

„Spoznavajmo domači kraj in njegove znamenitosti“
Čas: nedelja, 9. oktobra 1983
Zbirališče: kulturni dom na Radišah, ob 9. uri
Pot: Radiše — Zgornje Rute — Podgrad — Brodnik — Kozje — Raživov rov — Zgornje Rute — Radiše

SLOVENJI PLAJBBERK

Igra: „PIKNIK NA BOJIŠČU“ (Fernando Arrabal) z recitalom: A-bomba
Prireditelj: SPD „Vrtača“ iz Slovenjega Plajberka
Čas: sobota, 8. 10. 1983, ob 20. uri
Kraj: v gostilni Folt
Vašega obiska se veselijo domači igralci

BISTRICA NA ZILJI

Koncert starih ljudskih pesmi in glasbil
Prireditelj: SPD „Žila“
Čas: sobota, 15. oktobra 1983
Kraj: Bistrica na Zilji

SLOVENJI PLAJBBERK

Ponovitev istega koncerta v Slovenjem Plajberku
Vabi: SPD „Vrtača“

VRBA

RAZSTAVA

Prireditelj: SPD „Drabosnjak“
Čas: od 10. do 16. oktobra 1983, od 14. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah celodnevno
Kraj: občinska hiša v Vrbi
Razstavili bodo: eksponate WORKSHOPA
Veronika Zeichen razstavlja slike na steklu, Hanzej Ragašnik — voščene figure

KRIVA VRBA

RAZSTAVA BARVASTIH ŽGANIH SLIK OSWALDA HAFNERJA iz Vi-dre vasi in KERAMIKE ANE MAGNET iz Velikovca

Prireditelj: Mednarodni evropski invalidski klub
Kraj: mestna hiša v Krivi Vrbi
Častno pokroviteljstvo: župan inž. Pirker
Razstava je odprta do 14. oktobra med 17. in 19. uro

ŠT. PRIMOŽ

Igra: „VERONIKA DESENIŠKA“
Prireditelj: SPD „Danica“
Čas: sobota, 8. oktobra 1983, ob 19.30 uri
Kraj: kulturni dom Danica
Nastopa: igralska skupina SPD „Zarja“ iz Železne Kaple

DRUŠTVENI IZLET V SLOVENIJO

Prireditelj: SPD „Srce“
Čas: nedelja, 16. oktobra 1983
Prijava sprejemajo posojilnica Dobro-la vas in odborniki društva!

Občinska seja v Vrbi

Novi vodovod in kanalizacija na Kostanjah ter v Št. Ilju bosta stala okoli 24 mil. šilingov, so povedali na zadnji občinski seji na Vrbi. Obenem je občinski odbor tudi potrdil pogodbe za najemnike teniškega igrišča. V zvezi s prodajo starega občinskega poslopja občine Loga vas je predlagal občinski odbornik EL Herman Mačnik, da denar, ki ga bodo iztržili iz prodaje poslopja, namenijo predvsem občanom v Logi vasi. Predlogu so se pridružile tudi večinske stranke, denar bo namenjen za vodovod v okolici Loge vasi. Župan je poročal, da je tudi v Vrbi nazadovalo število prenočitev. V Vrbi se EL predvsem zavzema za potrebe vasi, ki ležijo izven centra, tako so tudi sporočili, da po iniciativah EL povečajo večjo skrb vzdrževanju in izgrajevanju občinskih cest v okolici Št. Ilje.

Rožek

Dvojni strah razsaja že nekaj časa v Rožeku, tem slikovitem trgu ob reki Dravci.

Prvi strah se je bil pojavil že poleti na novem mostu čez dravski prekop v Melih, drugi strah pa se je z vso vneto lotil Rožekarjev ob odprtju prenovljenega poslopja bivšega okrajnega sodišča v Rožeku samem.

Strah v Melih: sicer sta Štajerca, kljub temu pa sta videla dimnikarja Hans in Gebhard Hiebler z lastnimi očmi ta polnočni strah. Pravijo, da nima glave in ne nog in da ima velkanski klobuk. Neka Monika ve povedati, da ji je ta strah kar med vožnjo vstopil v njen avto in sedel na sprednji sedež, gostilničar Rudi pa je ob pogledu na t. i. rožeški strah prav padel z lestve, ko je obiral slive. Domačini domnevajo najrazličnejše verzije. Nekateri pravijo, da je to le Lojz, drugi pa sumijo Bančija. Nekaj pa že bo na tem, saj pravijo da se je tudi dr. Milan iz Št. Jakoba tako prestrašil, da mu je moral njegov oče zadati prav pomirjevalno injekcijo. V posebnem pogovoru za NT nam je dr. Hoja rekel, da „je strah tedaj, ko imaš prazen želodec!“ Presoja o tem prvem rožeškem strahu prepuščamo bralcem našega lista!

Drugi strah pa je prvemu malo podoben. Glave namreč tudi nima, namesto nog pa ima korenine, ki daleč segajo v preteklost. Tako 63 let približno. Rožekarje je namreč napa-

del ob otvoritvi rožeškega vrtca strah pred slovenščino! Tako so se je zbal, da je še k otvoritvi niso pustili, čeprav je celo uradno v Rožeku (po zakonu o narodnostnih skupinah!) dopuščena slovenščina kot uradni jezik. Bogue kaj si odgovorni že niso mogli misliti pri tem, sicer bi lahko povabili domači mladinski zbor k slovesnosti, saj otroško petje prav tako „paše“ k odprtju otroškega vrtca kot petje odraslih. Morda še bolj! Da ponovimo: v Rožeku strašita dva strahova — in oba nimata glave!

kafra

Opomba uredništva: dopis objavljamo šele danes, ker se naš dopisnik ne upa več skozi Rožek in je ubral pot po Rožu, ki je malo daljša

Bela

V soboto, 1. oktobra, je Slovenski športni klub „Obir“ priredil pri Podobniku v Beli 4. ples športnikov. Prišli so od blizu in daleč, največ pa je bilo domačinov iz kapelških grap (Lepene, Obirsko in Lobnika).

Za zabavo je poskrbel znani ansambel „Planinski sekstet“. V imenu SSK je spregovoril podpredsednik Flori Smrtnik ml., ki je vse navzoče pozdravil; opozoril je tudi na tombolo ter naštel tri najboljše dobitke in zaželel vsem lep zabaven večer, kar je potem tudi bil. „Planinski sekstet“ je kaj kmalu s svojimi melodijami navdušil plesalce, ki so plesišče do konca napolnili. Bolj je bilo pozno, manj se je mudilo domov. Ko je glasba nehala, so domačini še do jutraj prepevali, da jih je bilo veselje poslušati. Noč je kar prehitro minila.

Vaš prijatelj doma in po svetu

Globasnica

Zgodaj jutraj, 18. septembra, se je slišalo po Podjuni zvonjenje rožalskih zvonov, ki so vabili Podjuno, in res je Rozalija nad Globasnico zaživela. Lepo vreme je poskrbelo, da se je zbralo mnogo ljudstva, (nekateri trdijo, da celo več, kot prejšnja leta) na že tradicionalnem „Rozalskem žegnanju“. Ves dopoldan so bile na sporedu sv. maše, dve sta bili celo na prostem, slovenska in nemška. Po bogoslužju so si ljudje lahko ogledali izkopanine, otroci so si napasli oči ob številnih kramah, poskrbljeno je bilo za obilo jedače in pijače, tako, da ničesar ni manjkalo, kar bi lahko ljudem pokvarilo lepi dan. Kakor vsako leto, je bilo tudi letos med navzočimi mnogo znanih oseb iz političnega in kulturnega življenja koroških Slovencev, ki so prišli med ljudstvo, da bi se malo povesele. Lipa je zopet privabila pevce v svojo senco, in ob dobri kapljici so zvene le pristne slovenske pesmi. Kar prehitro je padel mrak nad veselo družbo in jo tako prisilil k odhodu.

Vendar vsi vemo, da se bo vesela družba drugo leto zopet srečala pod lipo pri Rozaliji.

Kotmara vas

Lepo uspela veselica.

Že četrtrič je priredilo letos Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“ iz Kotmare vasi svojo vsakoletno veselico pri Pušniku v Šentkandolfu. Vreme je bilo kakor nalašč, zato se je zbralo v soboto, 1. oktobra 1983, izredno lepo število ljubiteljev domače zabave. Za predobro voljo so spet poskrbeli Fantje iz Podjune, plesišče je bilo skoraj neprestano polno. Bogati srečolov — celo živ zajec je bil med dobitki — je ustvaril dosti zanimanja in zadovoljstva. Kaj čuda, da so vztrajali mnogi prav do konca v zgodnjih jutranjih urah.

V pozdrav so zapeli domači pevci in pevke.

V imenu društva je pozdravil goste dr. Roman Schellander; med navzočimi so bili župan Josef Struger, podžupan Josef Schwarz in Josef Liendl, prejšnji koroški deželni glavar Hans Sima s soprogo Lio, ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence dr. Reginald Vospersnik in občinski odborniki.

Na svidenje drugo leto!

Kostanje

V nedeljo, 25. septembra, je Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak“ na Kostanjah v okviru 80-letnice priredilo „WORKSHOP“ za modeliranje mask in figur iz papmacheja. Skupino za modeliranje mask je vodila Monika Zeichen, za modeliranje figur pa Hanzi Dragschnig. Tega prijetnega popoldneva v ljudski šoli na Kostanjah se je udeležilo staro in mlado. Ta dela bodo razstavljena na posebni razstavi. Zanimanje za „WORKSHOP“ je bilo tako, da je večina hotela sodelovati pri obeh skupinah. Ker je zanimanje za „WORKSHOP“ (angleška beseda, ki pomeni delavnica) bilo tako visoko, namerava društvo še pred 80-letnico prirediti podoben zabavni delavniški popoldan.

Podravlje

Preteklo soboto in nedeljo je SPZ priredila v bivši kmetijski šoli v Podravljah seminar o vprašanih organizatorskega dela. Smisel tega seminarja je bil, kako delovati v bodoče. V prvi vrsti naj bi društveniki pridobili več članov in prireditve v bodoče naj bodo narodno, politično in kulturno usmerjene.

V diskusiji je prišlo na dan, da bi akademike, ki se vrnejo nazaj na Koroško, vključili v kulturno delo. Društveniki so predlagali, naj bi bilo več literarnih večerov, sploh pa bo potrebno več dela na politični in kulturni ravni.

Kriva Vrba

Mestna hiša v Krivi Vrbi je bila zadnji petek v središču pozornosti predvsem umetnikov-slikarjev. Bila je namreč otvoritev razstave, ki jo prireja Mednarodni evropski invalidski klub. Častno pokroviteljstvo te prireditve je prevzel župan inž. Pirker, ki je razstavo tudi odprl. Razstava barvastih žganih slik Ožbalta Hafnerja, predsednika Meik in keramike Ane Magnet, gostilničarke iz Velikovca, bo odprta do 14. oktobra med 17. in 19. uro.

Na otvoritvi se je zbralo okrog štirideset ljudi, kar je sorazmerno lep uspeh za tamkajšnji kraj.

ČESTITAMO

V Beli pri Železni Kapli je Justi Bezovšek praznovala svoj 74-rojstni dan. Iskreno čestitamo!

*

Terezija Pack, Krzmarjeva mama s Plešivca pri Kotmari vasi, je obhajala zadnjo soboto 75-letnico. Zvesti bralki Našega tednika izreka uredništvo Našega tednika priskrbe čestitke. Še na mnoga leta!

*

Bajdnov oče, Miha Ošina iz Lepene pri Železni Kapli je slavil svojo 77-letnico. Veljajo mu naše iskrene čestitke!

*

Rezi Blajs iz Pudaba pri Dobroli vasi slavi te dni 70-letnico. Želimo ji vse najboljšje!

*

Franc Poganič, Lazarjev oče iz Kajž pri Glinjah praznuje te dni 70-letnico. Iskreno mu čestitamo!

*

V Kazazah je Martin Komar slavil 60-letnico. Iskreno čestitamo!

*

V Št. Jakobu sta stopila pred poročni oltar Danica Dobernik in Manfred Velikogne. Na skupni življenjski poti jima želimo mnogo sreče!

*

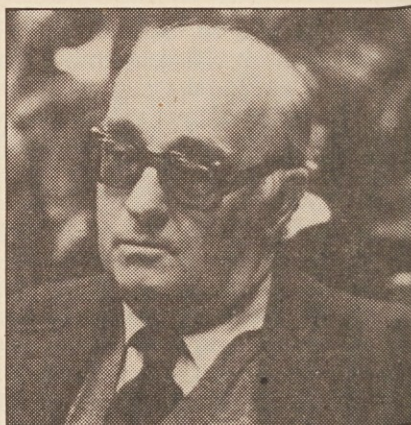
V Medgorjah sta si obljubila večno zvestobo Mihi Lobnik in Frida Tamegar. Čestitamo!

*

Marija in Anton Miksche sta dobila hčerko Heleno Marijo. K veselemu dogodku iskreno čestitamo!

*

Micki in Francu Opetnik iz Breške vasi pri Šmihelu se je rodila hčerka Romana. Iskreno čestitamo!

Desetega oktobra praznuje dr. Franci Zwitter svojo 70-letnico. Slavljeneec, ki prihaja iz znane Abujeve družine v Zahomcu na Zili, se je mdr. že kot študent prava močno vključil v narodnostno življenje. Po vojni je vsa leta izvrševal visoke kulturno-politične funkcije in je bil do lanskega leta predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. Dr. Franci Zwitter pa se tudi potem, ko je oddal svoje predsedniško mesto v ZSO, ni potegnil nazaj iz narodnopolitičnega življenja: tako se trenutno kot vodja biroja manjšin v Avstriji slej ko prej posveča raznovrstnim problemom ne samo koroških Slovencev, temveč tudi gradiščanskih Hrvatov, Madžarov ter dunajskih Čehov.

Slavlencu želimo ob njegovem visokem življenjskem jubileju obilo zdravja, zadovoljstva ter božjega blagoslova. Želimo, da bi tudi v bodoče stal vsem tistim, ki nosijo veliko odgovornost za naš narod, s svojimi bogatimi izkušnjami ob strani. Ad multos annos!

POLET V SVETO DEŽELO

Prireditelj: Dom v Tinjah

Čas: od četrta, 3. novembra 1983, do srede, 9. novembra 1983

Voditelj: dr. Andrej Kajžnik

Cena: šil. 11.940.—

Prijave najkasneje do 7. oktobra 1983 na Dom v Tinjah, tel.: 0 42 39 / 26 42

DOM V TINJAH

ENOMESEČNI KIPARSKI TEČAJ ZA ZAČETNIKE

Voditelj: prof. France Gorše, akad. kipar

Čas:	sobota	nedelja
8. 10.		9. 10.
15. 10.		16. 10.
22. 10.		23. 10.
29. 10.		30. 10. 1983

Delovni čas: dnevno od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure

ŠIVANJE KRILA ZA ZAČETNIKE, nem.

Voditeljica: Blandine Kurnik
Čas: sobota, 8. okt. 1983, od 9. do 16.30 ure; **nadaljnji termini:** 15.10. in 22. 10. od 9. do 16. ure

ROMARSKO POTOVANJE NA PTUJSKO GORO

k Mariji v Puščavi in na Slomškov grob za župnije Tinje, Škocijan, Dobrolo vas, Šmihel in Pliberk
Voditelj: g. prošt Franc Brumnik
Čas: sobota, 8. 10. 1983

za Šmarjeto, Sele, Galicijo in Apače

Voditelj: žpk. mag. Ivan Olip
Čas: sobota, 15. 10. 1983

GALERIJA TINJE

RAZSTAVA DEL 3. SLIKARKEGA TEDNA V SVEČAH

PISMA BRALCEV

Vzgoja v Mohorjevih domovih

K diskusiji o vzgoji v domovih bi rad dodal, da sta predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc in predsednik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser oba bivša gojenca Mohorjevega doma. Dr. Zdravko Inzko, veleposlanik v Beogradu in še mnogo, mnogo drugih fantov in deklet, ki so danes profesorji, doktorji, učitelji, občinski odborniki na raznih listah, pevovodje, voditelji športnih, tamburaških, folklornih in raznih drugih skupin. Mislim, da smo lahko ponosni na te osebe, ki se na svoj način žrtvujejo za naš slovenski narod. Gojenci Mohorjevih domov torej niso samo molili, ampak peli, politizirali, brcali žogo in drugo. Kar se pa tiče narodne zavesti, sem pa mnenja, da eden ali drugi danes ne bi bil, če ne bi bil v Mohorjevem ali v domu slovenskih organizacij. Ponosni smo lahko, da imamo domove.

Lado Hajnžič, tiskar v Mohorjevi, bivši gojenec Salezijanske tehnične šole „Tournai“ v Belgiji

Naj pride resnica na dan!

Naš tednik, glasilo Narodnega sveta koroških Slovencev je v slavnostni številki objavil članek, v katerem med drugim piše o bratih Wieser in o Plajberžanih. Članek, ki ga je podpisal Karel Smolle, vsebuje osebno napad na podpisane, zato protestiramo proti razširjanju laži in neresnice s strani NT in Narodnega sveta koroških Slovencev. Resnica je sledeča:

Plajberžani smo že leta 1949, torej še v stari občini Slov. Plajberk, nastopili s samostojno občinsko listo. Takrat je bil Narodni svet orientiran ÖVP-jevsko in belogardistično in deloval je

tudi pod tem vplivom in se mu še sanjalo ni o samostojnih občinskih listah. NSKS in njegovi propagandisti (imena so znana) pa so delovali proti naši listi — češ to so itak samo partizani in titokomunisti. Tako so takrat prepredili, da bi naša samostojna lista dobila župana in sejali so razdor v naše vrste.

Dolgo po tem je NSKS še lezel v rit ÖVP-ju in poslušal izdajalsko, emigrantsko belogardistično politiko. Medtem smo pri nas iskali enotnost vseh narodnozavednih Plajberžanov in točno vedeli, kaj hočemo. Takrat je NSKS napravil ogromno škodo enotnemu nastopanju vseh koroških Slovencev za naše narodne pravice.

Sprašujemo se, kaj sedaj po tolikih letih hoče NSKS z osebnimi lažnivimi napadi?

Besede, ki smo jih zgoraj napisali, bolijo, vendar so na žalost resnične. Ali NT in NSKS danes po tolikih letih nimata drugega dela kot širiti neresnico, potvarjati zgodovino, razbijati zelo potrebno enotnost med nami in zapravljati denar, ki je namenjen celotni narodni skupnosti. Ali je to bodoča usmeritev NSKS, ali je to zahvala ljudem, ki so bili izseljeni in se borili aktivno proti fašizmu in nikoli niso nikomur lezli v rit zaradi osebnih koristi? Tiste izseljence in partizane ne smemo pozabiti. Prav bližajoči se dan mrtvih nam to še posebej narekuje. Trpeli in padli so za nas in našo bodočnost. Mislimo, da smemo reči, da nam je zvezni prezident republike Avstrije z odklikovanjem pred javnostjo priznal, da smo koroški Slovenci in vsi tisti, ki so to borbo podpirali, doprinesli tudi en del za osvoboditev Avstrije.

Kdo daje sedaj pravico tem pisunom (sprašujem predsednika NSKS), tako primitivno pačiti našo zgodovino Slovenije in Jugoslavije, torej matični narod podpira koroške Slovence zato, da bi bili enotni, zakaj dela NSKS prav nasprotno?

Danes se borimo za našega inšpek-

torja, za vrtce, za naš jezik in našo šolo.

NSKS in KKZ pa se skupaj z NT in tistimi člani, ki stojijo za njimi, očividno pripravljajo na ponoven ideološki pohod proti vsem tistim, ki imajo drugi svetovni nazor kot NSKS. To pa pomeni razdor med Slovenci.

Kaj je mislil Zerzer, ko je v Zvonu napisal, da tisti, ki ne sledi cerkvi, ni ta pravi Slovenec in je narodni škodljivec, škodljivce pa kot vemo, je treba uničiti. Ali to pomeni, da moramo, kot je učil NSKS po vojni, poslušati škofa in se šele potem, če to dovoli, boriti za našo enakopravnost in obstoj slovenske besede na Koroškem?

Vsi se še spominjamo, kako je odgovarjalo NSKS, ko je koroška cerkev izobčila vse, ki so brali in imeli slovenski vestnik in s tem povzročili globok razdor narodni skupnosti. Vemo tudi, da to izobčenje še do danes ni preključeno.

Ne s takim NSKS in NT nočemo imeti nič skupnega. Avtor omenjenega članka sigurno ni pravi kandidat, da bi ga lahko podprli narodno zavedni koroški Slovenci.

Podpiramo kot leta 1949 enotnost vseh koroških Slovencev od duhovnika do komunista. Zato takoj odpovedujemo NT in zahtevamo, da se NSKS opraviči za nemaren osebni napad na podpisane. Če se ne bo zgodilo, bomo zahtevali popravek v smislu tiskovnega zakona.

Feliks Wieser, Slov. Plajberk;
Valentin Wieser;
Matevž Wieser

Ni bil moj namen, da bi kogarkoli osebno napadel. V ostalem pisci ne trdijo, da so bile trditve, ki sem jih omenil, neresnične.

Karel Smolle

Logika: podpirati enotnost, zato odpovedujemo NT?

Uredništvo

Zadnji petek se je 46 bralk in bralcev vrnilo z dopusta z Našim tednikom. Letos so bili na otoku Brač. Bilo je res lepo. Več o dopustu v naslednji številki NT.

kdz

mladina za mladino

Piše Pepej Starmann

Radovednost nas je gnala, da nas je šlo pet KDZ-jevcev na Ulrichsberg, da bi si ogledali srečanje veteranov obeh svetovnih vojn. In ker so vsi imeli značke in priveske kot znak poguma in velikih zaslug v vojnem rajhu, smo mi oblekli majice z napisom: „Koroški Slovenci — tujci v domovini“. To pa v znak datiranja in navzočnosti.

Sprejeli so nas z opazkami kot: „Fünf Schuß und weg warnts!“ Ali lep sprejem, ki ga nam je pripravil neki moški zbor

Bili smo na Ulrichsbergu

v lepih rjavih koroških oblekah (znotraj in zunaj) s koroško domačo pesmijo, ki je velikokrat namenjena prav nam Slovincem: „Pfui, pfui, pfui...“ Na vprašanje, kaj je na nas pfui, je rekel, da smrdimo — a zakaj smrdimo, tega pa ni več povedal.

Pozorni avstrijski tajni policiji se imamo zahvaliti, da se sprva ni kaj hujšega zgodilo. A ko je bilo prireditve konec, smo zgubili še to varstvo. Takrat se je začelo pojavljati zanimanje za naše nemčurstvokletne majice in prišli so nas vprašati, kaj da tu delamo? Zakaj da hočemo provocirati? Kdo da nas je poslal? Zakaj da ne delujemo za sožitje obeh narodnih skupin? Koliko da dobimo od Mohorjeve družbe plačano, da tu zgoraj delamo nemir?

Povedali so nam tudi, da naj gremo nazaj k Titu, saj nas je on kot agente sem poslal. Dobro bi bilo več takih slovenskih gimnazij, zato, da bi lahko npr. tudi navaden kmet iz Roža poslal svojega otroka na slovensko gimnazijo, ne da bi ga moral v Celovcu v kak dom dati (Marijanišče, Mohorjeva, SŠD...), kjer ga potem vzgojijo v sloven-

skega nacionalista in Jugoslaviji zvestega komunista“.

Razvila se je živahna diskusija, katere se je udeležilo kakih trideset simpatizerjev „Velike Nemčije“ proti nam petim nevarnim slabo vzgojenimi mladincem. Neki starejši gospod je pokazal veliko zanimanje za problem koroških Slovencev. V nekaterih točkah se je z nami celo strinjal. A na vprašanje, kako gleda on na Hitlerjevo mišljenje, je odgovoril: „Prav! Vse pravilno.“

Neka Nemka, ki je tudi priromala na to srečanje, je rekla, da v velikem nemškem rajhu nikdar ni bilo KZ-tov in tudi plinskih celic ni bilo. Vse to je bilo postavljeno šele po vojni, da se bi ugled nemškega ljudstva poteptal v blato. Na vprašanje, kaj pravi k temu, da je 6 mil. Židov v plinskih celicah pomrlo, nas je samo predrzno in nesramno vprašala, če smo jih šteli. V nekem letaku, ki ga je izdala Delavna skupnost nacionalnih svobodnjakov, je bilo celo brati, da se ta skupnost distancira od vodje avstrijske svobodnjaške stranke (FPÖ), ker ta govori o avstrijskem narodu, ko pa le-ta sploh ne obstaja. Poznamo samo eno veliko nemško nacijo, in k tej pripadajo vsi nemško govoreči Avstrijci.

Slovenci imamo gimnazijo, torej imamo več ko dovolj. Na Ulrichsbergu ni bilo videti nobene kljukastega križa (ker so jih s črnim papirjem prelepili — glavno, da smejo nositi odklikovanje nemške Wehrmacht), torej ne obstaja več nobena nacistična organizacija. Člen 7 je več kot samo izpolnjen.

Vse to smo slišali in videli zadnjo nedeljo na Ulrichsbergu, na prireditvi „miru, sprave“, kot je to poudaril namestnik deželnega glavarja Knafel. Spoznali smo Ulrichsberg, kot je že vedno bil: prepričljiv dokaz tipično koroškega mišljenja.

Dominik Šmid s Sela pri Škocijanu: Živa priča plebiscitne dobe

Rodil se je pred 81-imi leti pri Ostrancu v Svečah, kot 18-letni fant je doživel plebiscit, 3 tedne po 10. oktobru 1920 pa je moral zapustiti koroško domovino: odslej si je večji del kruha služil v Sloveniji, dokler se ni leta 1970 — kot upokojenec — spet preselil na Koroško, kjer sedaj živi s svojo ženo na Selu pri Škocijanu. Ime mu je Dominik Šmid, živa priča predvsem tudi „proslovenske“ propagande KHD pred plebiscitom ter poplebiscitne resničnosti, ko za zavedne Slovence večinoma ni bilo več kruha.

NT: Kakšne so bile razmere v letih pred plebiscitom, predvsem v Vašem domačem kraju?

D. Šmid: V Sveče je prišel I. 1906 za kaplana Joza Rudl, doma iz Šmihela pri Pliberku. Pod njim je bilo ustanovljeno pevsko društvo „Kočna“, telovadno društvo „Orel“, tamburaško društvo, posojilnica „Čebelica“ in knjižnica, zaživela pa je močno tudi odrska dejavnost. Posojilnica in knjižnica sta bili v hiši pri Krznarju, bila je to najbolj zavedna družina v Svečah. Po vojni je ta hiša utrpela žalostno usodo: kupil jo je nekdaj, ki se je izjavil: „To slovensko gnezdo moramo uničiti, da ne bo stal kamen na kamnu.“ In je Krznarjevo hišo uničil.

NT: Sveče so bile torej v tem času docela narodnozavedne. Je bilo že pred plebiscitom opaziti narodnostno mržnjo do Slovencev?

D. Šmid: Drži, v Svečah so živeli v bistvu samo narodnozavedni Slovenci. Na Bistrici pa je bila stvar nekoliko drugačna — predvsem zaradi tamkajšnje železarne, ki je bila podružnica železarne na Jesenicah. Ta je bila docela v nemških rokah. Sploh je treba reči, da je v industrijskih krajih asimilacija davno bolj napredovala kot pa v krajih brez industrije. Glede mržnje do Slovencev pred plebiscitom pa bi rad navedel tale primer: ko je bila 1912 spominska proslava ob 25-letnici Andreja Einspieler-

ja, so bili povabljeni tudi „Orli“ iz bivše kranjske kronovine. Vendar so jim hoteli bistriški orožniki zabraniti na bistriškem kolodvoru dostop v Sveče. Kljub temu se je „Orlom“ po stranskih poteh posrečilo priti v Sveče. Narodnostno mržnjo so skušali vnesti od zunaj, bile so to tuje osebe, ne pa domačini.

NT: Kakšna je bila propaganda pred plebiscitom?

D. Šmid: Volkswehrovci so v prvi vrsti argumentirali s tem, da bodo naši ljudje morali v Macedoniji vojake služiti. Njih propaganda je bila večinoma v slovenskem jeziku, kot so nam tudi obljubljali, da bomo imeli Slovenci v Avstriji vse pravice. Če pa so imeli možnost, so uporabljali bolj razumljive metode: zapirali so zavedne Slovence, npr. Oštinovega sina Petra Partla z Mač, zapirali so duhovnike, nečaka znanega državnega poslanca Kreigerja iz Štebna pri Globasnici, tedanjega sveškega župnijskega administratorja Viktoja Ruprechta, ki je bil doma na Gospe sveti.

NT: Po plebiscitu ste morali zapustiti domovino...

D. Šmid: ... ker sem vedel, da zame ni več kruha na Koroškem. Eno leto sem delal v Borovljah kot davčni pripravnik. Po plebiscitu pa sem občutil zmagovalstvo, ki ni več poznalo raznih obljub tedanjih zagovornikov „nemške Koroške“. Bili smo čuši, prepevali so „Horuck über den Loibl“ ipd. Kot danes, so tudi takrat o spravi lepo govorili. Kot takrat, pa tudi danes mislijo o tem v resnici kaj drugega. Kaj, tega pa gotovo ni treba točneje razložiti...

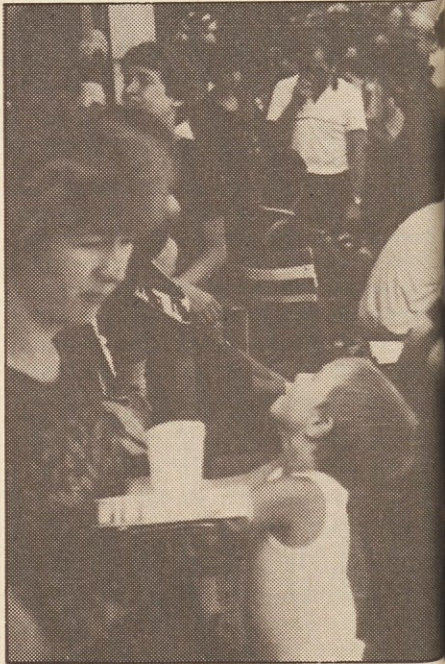
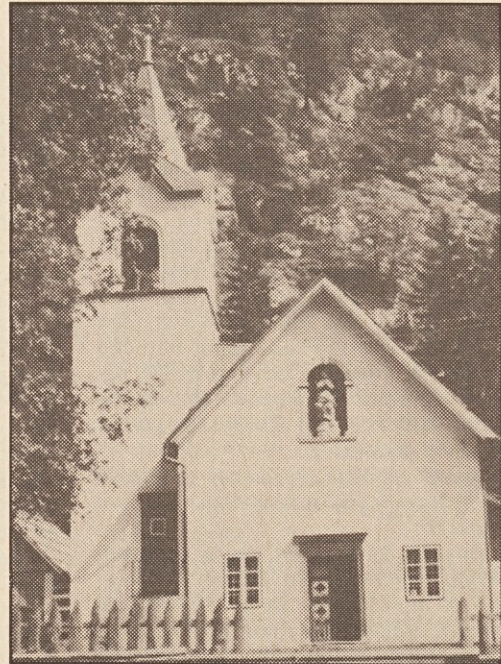
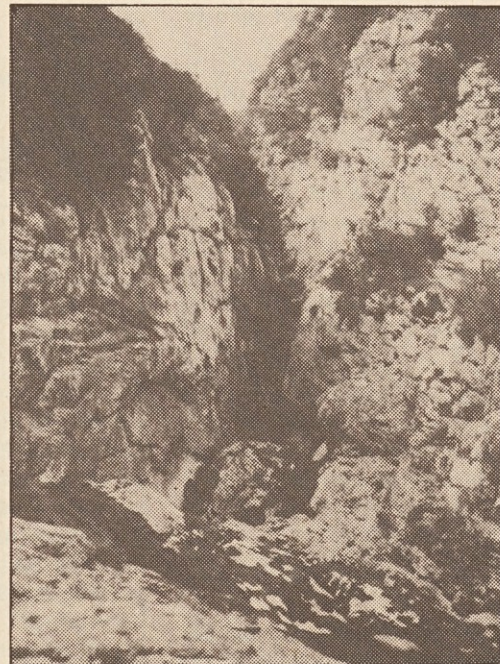
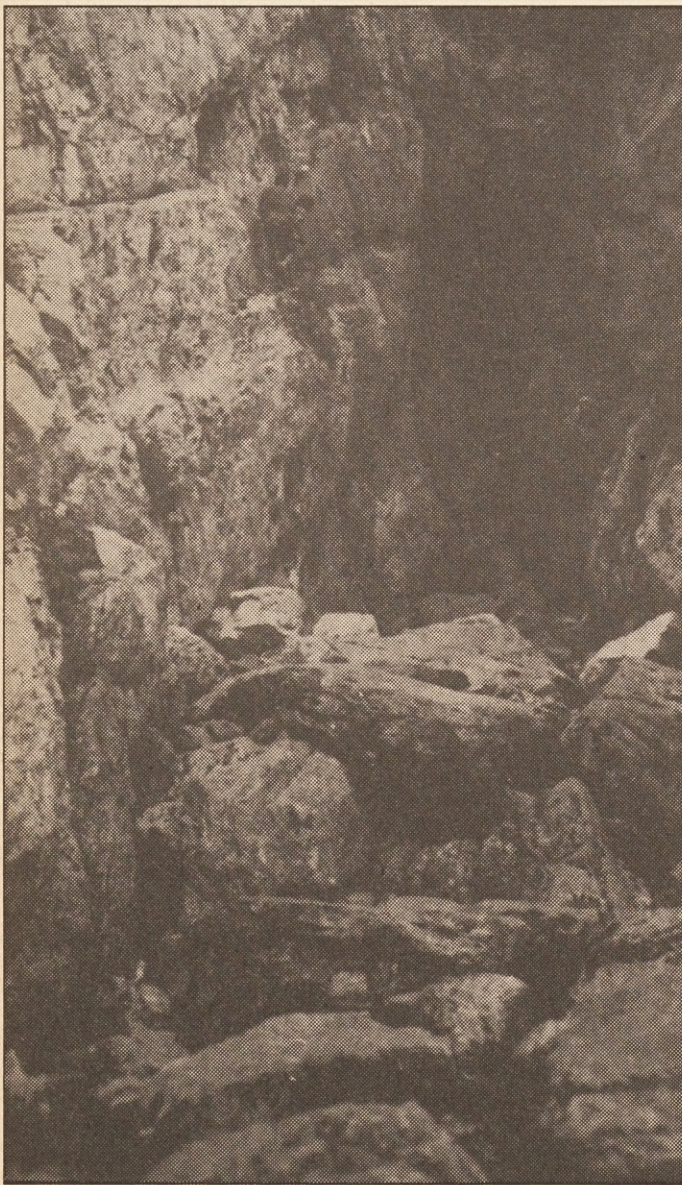
NT: Hvala za pogovor.

„Moderna elektronika 83“

V dneh od 3. do 7. oktobra je v Ljubljani 30. sejm „Elektronika 83“. Med 364 razstavljalci iz inozemstva je tudi 54 avstrijskih podjetij, ki razstavljajo najnovejše izdelke, sicer pa razstavljajo večinoma države zahodne Evrope. Kot že omenjeno, je letošnji sejm namenjen prav posebno izdelkom elektronike, ki zavzema vedno večji delež na vseh področjih dela. V ta namen so na programu tudi simpoziji o mikroprocesorjih, elektronskih gradbenih elementih, kakor tudi o informacijski tehniki. Pri simpoziju sodelujejo tudi avstrijski referenti.

Ker pač razdalja med Celovcem in Ljubljano le ni prevelika, računajo v Ljubljani tudi s precejšnjim obiskom iz Avstrije. Po obisku sejma je odprta zanimiva vinoteka s 360 sortami jugoslovanskih vin.

Vsekakor bo ljubljanski sejm vsakega obiskovalca precej obogatil.

Slike od leve na desno: Izvir Soče, ki poleti skoraj usahne. — Izvir Soče iz drugega vidika. — Marijina cerkev v Trenti. — V kaninski vasi Bovec so avgusta snemali film o velikem planincu dr. Juliusu Kugyju. Na sliki: Manfred Lukas-Luderer (Hanse v „Vas ob meji“) in naš rojak Marijan Srienec. — Most na Soči je kraj, kjer postane reka skoraj jezero.

DOLINA SOČE

TEKST IN SLIKE:
JANKO FERK

Med „najboljše knjige v juliju in avgustu 1983“ sem uvrstil fotomonografijo „Dolina Soče“ Zorka Fona in Hinka Uršiča. Zapisal sem, da predstavlja knjiga „dolino

najlepše evropske reke od njenega izvira v osrčju Julijskih Alp do Solkana, v bližini katerega zapusti jugoslovansko ozemlje“.

Navadno se knjige recenzirajo z besedami, z lastnimi. Knjigo Fona in Uršiča pa bi

rad „recenziral“ s slikami, z lastnimi, ki sem jih napravil letos poleti, v avgustu, ob Soči. V „utemeljitev priporočila“ knjige sem zapisal: „Branje dela, ki je podroben in temeljit prikaz Posočja, je tako kot potovanje po dolini Soče, nepozabno doživetje.“

Tega si ne bi upal trditi, če tega ne bi doživel sam. Danes samo lahko ponovim, da je potovanje ob Soči nepozabno.

Še enkrat bi rad opozoril na knjigo: Zorko Fon — Hinko Uršič: Državna založba Slovenije; Ljubljana 1982; ilustrirano; 300 šilingov. In: v dolini Soče ste iz Celovca, ako se peljate čez Trbiž in Predel, v dobri uri.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), uredniki: Janko Kulmesch, Heidi Stingler in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Mohorjeva/Hermagoras, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: (04222) 51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 223023.

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 7. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Zabavna glasba — Spominjamo se.

Sobota, 8. oktobra:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 9. oktobra:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 10. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz ljudstva za ljudstvo.

16.45—17.00 A. Valentinič: Šolarji predstavijo svoj domači kraj — slov. šolska oddaja za šolarje od 1. — 4. šolske stopnje).

Torek, 11. oktobra:

09.30—10.00 Land an der Drau — Dežela ob Dravi.
14.10—15.00 Koroški obzornik — Mlada grla — Otroci, poslušajte!

Sreda, 12. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Glasbeni mojstri.

Četrtek, 13. oktobra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Glasbeni mojstri.

Gospa Sveta

Pretekla sobota in nedelja sta bili za ljubitelje umetnosti in kulturno-zgodovinske sladkokusce pravi praznik. Na povabilo Katoliške prosvete in društev iz Celovca ter Velikovca je znani umetnostni zgodovinar prof. Marjan Zadnikar „predstavil“ Krnski grad, Gospo Sveto ter cerkvi na Djekšah in Kneži. Da pa to ne bi bilo neko suhoparno nizevanje podatkov, so prireditelji vabili na ogled teh kulturno-zgodovinskih spomenikov in udeležba je potrdila namen organizatorjev. Začetek ogleda je bil na gosposvetskem polju, središču slovenske državnosti in zares zgodovinskih tleh. Cerkvica na Krnskem gradu je edini ohranjeni del nek-

danje frankovske kraljeve falce in šteje danes med največje kulturno-umetniške dragulje daleč naokoli. V njeni neposredni bližini je stal knežji stol, ki je danes v celovškem muzeju. Iz Krnskega gradu je vidna gosposvetska cerkev, središče pokristjanjevanja naših prednikov. Današnja stolnica, ki je bila zgrajena v 15. stoletju, nima ničesar skupnega s prvotno cerkvijo. Najstarejši del pri stolnici je okrogli kostnjak. Po mnenju prof. Zadnikarja pa so pod temelji današnje stolnice prav gotovo temelji nekdanje cerkve. Zunanemu ogledu je sledil še ogled notranjosti stolnice. Na zaključku prvega dela ogleda se je predsednik celoveškega društva dr. Pavel Zabltnik prof. Zadnikarju prisrčno zahvalil za nje-

gove besede. V nedeljo popoldan pa je bil ogled Kneže in Djekš. Kako pravilni so taki ogledi ob strokovnem vodstvu, je pokazala udeležba. Bila je zares zadovoljliva. Prof. Zadnikar je o obeh cerkvah na naši severni jezikovni meji povedal vrsto zanimivih stvari in na družabnem srečanju pri Bučiniku na Kneži so udeleženci pohoda še dolgo razpravljali o ogledu obeh kulturno-zgodovinskih spomenikov. Mohorjeva družba pa pripravlja za letošnji knjižni dar tudi izdajo knjige kulturno-zgodovinskih spomenikov na Koroškem. Avtor knjige je prof. Marjan Zadnikar.

Likovna kolonija

V okviru letošnje že trinajstič izvedene likovne kolonije mladih Vu-

zenica 83 se je rodila zamisel, da bi se naši starši, ki odpošiljajo svoje otroke na likovno kolonijo v Vuzenico, zadovoljili s tem, da bi dva dni skupaj z likovniki oziroma otroki iz Vuzenice bivali na Koroškem in jim pokazali lepote naših krajev. Srečanje bo v soboto, 8. in nedeljo 9. oktobra 1983.

Program za to dvodnevno srečanje bi bil sledeči: v soboto, 8. oktobra 1983 dopoldne prihod prijateljev iz Vuzenice. Zbirališče za vse udeležence bi bilo popoldne ob 14. uri v Gasometergasse v Celovcu. Nato bi šli na likovno ustvarjanje, ki bi trajalo do približno 17. ure. S prijatelji iz Vuzenice bi naši otroci zbirali motive (mesta Celovec, Gosposvetskega polja in okolice Vrbskega jezera) in jih spravili na

papir oziroma platno. Nato pa bi se v kulturnem domu na Radišah pripravila razstava z eksponati, ki jih bodo mladi slikarji v teku dneva ustvarili. Za to slovesno srečanje z mladimi likovniki iz Vuzenice in starši ter njihovimi otroki s Koroške, ki so se udeleževali kolonij v Vuzenici, bi zvečer ob 19.30 uri pripravili kratek kulturni spored.

Zvečer pa bi bili otroci-mladi likovni ustvarjalci iz Vuzenice gostje pri naših družinah. Prosimo starše bivših udeležencev kolonij, da bi otrokom nudili v soboto zvečer večerjo, v nedeljo, 9. oktobra pa zajtrk in kosilo. Obenem pa bi starše prosili, da bi v nedeljo, do 14.30 ure pripeljali svoje goste zopet na zbirališče v Gasometergasse 10, v Celovec.

Slovenščina ali vindišarstvo

narod, nacija in nacionalizem

Jugoslovanska (uradna) politika ni več monolitna sila, ki se ji je moglo le v celoti podrežati ali jo v celoti odklanjati. Diferencira se. Politiki sami zavzemajo različna stališča. Zato velja ene podpreti, a drugim izreči svoje nestrinjanje. Tako se politika laicizira, desakralizira; državljanu postaja dovoljeno, da si ustvari lastno (politično) stališče, ki je vsaj v zametku vsebinsko enakopravno s stališči vladajočih.

Kakor se mi zdi, da se morem s Šalijevo diskusijo strinjati, pa nisem prepričan, da so me navdušile besede Alojza Vindiša na istem zasедanju slovenskega CK: povzetek njegovega nastopa, ki je bil objavljen v isti številki Dela, si bom v naslednjem sestavku ogledal nekoliko podrobneje. Vzel si bom pravico avtonomnega državljanskega subjekta do kritike in to pravico uveljavil v praksi.

„Opozoril je, da v zadnjem času dobivajo vse preširoke razsežnosti jezikovne razprave, kar še posebej čutijo v tistih delavskih okoliših, kjer je večje število delavcev iz drugih republik in pokrajin. Nične ne zanika prizadevanj za jezikovno kulturo ljudi, vendar kadar jezikovne razprave prestopijo okvire splošno kulturnega značaja, potem dobi svoje politične razsežnosti, ko začnejo spodbujati različne nacio-

nalistične in elitistične strasti.“ — Tako Vindiš.

Naj bom že kar od začetka diskusije jasen in odločen:

Če se in kadar se jezikovne razprave dotikajo bistvenih — realnih — problemov slovenskega jezika, kulture in družbe ali če jih posamezniki celo analizirajo in predlagajo te ali one rešitve, se ne more dogoditi, da bi dobile preširoke razsežnosti ali, v ustreznosti slovenščini, ne more se jih nabrati preveč. Ničesar — nobene osebne misli in javne razprave — kar je pametnega ali resničnega, ni preveč. Strah pred tem, da bi se preveč ukvarjali z resničnostjo, in mnenje, da odprto pogovor prinaša politično škodo, sta odveč; sta reakcija nekoga, ki ga pluralna diskusija moti in jo sumniči kot odklon od — vnaprej določenega — edino pravega (enotnega). Šele polagoma se seznanjamo z dejstvom, da smo vsi skupaj — tudi Slovenci, tudi slovenski intelektualci — še nedopustno primitivni; da bi bilo sleherni samozadovoljstvo z doseženim tragikomično, sleherni omejevanje razprave o bistvenem represivno in samomorivsko.

Nekaj drugega je v vprašanje, ali so potekajoče jezikovne razprave na Slovenskem primerne, dovolj poglobljene; ali ne štihamo bolj po čustvih kot po argumentih; ali ne

postavjamo namesto Slovencev spet vindišarji, vendi, ilirci. Vendar je zahteva, da bi bile zmerom vse diskusije primerne, previsoka; preveč pričakuje od živih ljudi. Se manj primeren je predlog, naj bi tedaj, ko nekatera stališča niso najpomembnejša, razpravljajmo omejit ali celo prepovedali. Ker realno v odprti diskusiji niso nikoli vsa stališča enako dobra in so nekatera v odprti diskusiji pomanjkljiva, pomeni Vindiševa implicitna pritožba zahteva po pogajevanju razprave, preden se je sploh razvile. Najbrž smo v polpreteklem obdobju pozabili na to, kaj je demokratično odprto razpravljanje: da dialog predpostavlja različnost mišljenj; da vsebine in ravi teh mišljenj je mogoče enotno predpisati; da je treba tvegati idejno konfrontacijo; da v diskusiji zmaga argument, ne politično vojaška sila.

Zato predlagam: namesto splošnih zahtev po ponovni uvedbi pokopalskega mira, ki je baje politično ugoden, naj se razčvetijo konkretne analize; naj politični govorniki in potu svojega obraza in z uporabo znanja razkrijejo, katere in kakšne razprave o jeziku so slabe, katere dobre. Marx bi se v grobu obrnil, ko bi vedel, kako so mu nekateri, ki se nanj sklicujejo, s svojim redukcionizmom zvesti. — Nečesa pa je ven-

darle preveč: presplošnega govorjenja o jeziku; govorenja, ki ni je nič več vredno, če je zasojeno s politično pristranostjo.

Vindiš sam ne ostaja pri splošnosti, čeprav zapušča njegov nastop sprva tak vtis. Postavi tezo, ki si jo je treba poglobljeno ogledati: „Za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja je pomembnejše, ali delavci resnično razpolagajo z rezultati in pogoji dela, kakor pa, v katerem jeziku se sporazumevajo. Kolikor bolj bo osvobodeno delo, kolikor bolj bo osvobodjen delavec, toliko več bo imel tudi možnosti za kulturno življenje in bogatitev svoje jezikovne zavesti.“

Gesla (vrednote), na katere se sklicuje Vindiš, so po eni strani tako splošna in tako splošno priznana v Jugoslaviji (vsaj normativno, papagajsko), da jih je veliko preveč; ponavljajo se do bruhanja. Veliko manj je odgovornih, avtonomnih analiz o tem, kaj vse preprečuje, da samoupravljanje ni takšno, kot je zapisano v programih in zmerom znova — manj uspešno — načrtovano v praksi. O tem, katere silo, od tovarniške nezmogljive in skupinskih privatistične tehnobirokracije prek lokalistične občinske birokracije do neodgovorne centralne jugoslovanske politike — tožnje mnogoterimi odtujenimi

centri moči — spreminjajo samoupravljanje v frazo in farso. Res je, da se o tem čedalje več govori; da smo v zadnjih mesecih pričali prav ekplozivno tovrstnega obtoževanja. Vendar je analitična vrednost teh filipik majhna; pa tudi v zahtevi po konkretnosti in odgovornosti postavjamo splošni. Kot da smo se preveč navadili izklicevati splošne obrazce in da za resnično konkretni prijem stvarnosti ni več daru. Ne znamo (še) odkrivati zakonov, po katerih teče zopna delavska alienacija, in sil, ki usmerjajo družbeno krizo.

To žalostno zgodbo doživljam tudi sam kot kulturni delavec. Iz osebne skušnje vem, da delavcev — pisateljev — skorajda ne razpolaga z rezultati in pogoji svojega dela: vsaj s tistimi ne, ki so javni in družbeni. Pisatelj-delavec lahko sicer sebi ustvarja tiste zanj, ki mu jih je treba poglobljeno ogledati: „Za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja je pomembnejše, ali delavci resnično razpolagajo z rezultati in pogoji dela, kakor pa, v katerem jeziku se sporazumevajo. Kolikor bolj bo osvobodeno delo, kolikor bolj bo osvobodjen delavec, toliko več bo imel tudi možnosti za kulturno življenje in bogatitev svoje jezikovne zavesti.“

Za zdaj vidimo, da večanje zaslužka (je visok zaslužek prvič sam zaslužnjujemo, če preveč služimo? Kaj je to „preveč“? Itn.) v širokih ljudskih plasteh ni vzpod-

samoupravljalcev — kljub sladkim normativnim izjavam vodilnih ideologov, kljub zakonom; ti v Jugoslaviji, kot vemo, niso posebno spoštovani. (Nismo še pravna družba, kjer bi bila sodna oblast v viru ločena od politične). Na založbo oz. na družbene pogoje dela more pisatelj vplivati le zasebno — če ima dovolj zvez in časa zanje. Se pravi: o objavljanju del, o honorarjih ipd. odločajo v odtujenih centralnih politično gospodarskih moči.

Vendar to za našo debato ni bistveno, čeprav je neprijetno in resnično in nesocialistično. Morda se bo Vindiš, ki se s kulturo očitno rad ukvarja, z mojim opažanjem celo strinjal. Pomembnejše od mučnega opažanja bi bilo, če bi konkretnje raziskali, kako bo osvobodeno delo, ki je Vindišu tako pri srcu, vplivalo na kulturno življenje; spada to res v futurologijo? Pravzaprav že nekaj časa pogrešam, da bi mi ideologi razložili — seveda ne hieromantično — kakšno bo to osvobodeno delo; kaj je realno konkretno to osvobodeno delo leta 1982 v Jugoslaviji. Nisem prepričan, da je ta osrednja vrednota, ki jo kar naprej valjamo po ustih, ustrezno opredeljena in pojasnjena, včasih se mi zdi, da je bolj oddaljena in irealna celo od katoliškega paradiza.

Za zdaj vidimo, da večanje zaslužka (je visok zaslužek prvič sam zaslužnjujemo, če preveč služimo? Kaj je to „preveč“? Itn.) v širokih ljudskih plasteh ni vzpod-

budilo razvitejšega kulturnega življenja, kaj šele, da bi obogatilo jezikovno zavest. Težko bi oporekali nekomu, ki bi trdil, da sta kulturnost in jezikovna zavest pri Slovencih v zadnjih desetletjih zakrneli. Niti ni ugotovljeno — niti ni razumno sklepati — da bi bil višji zaslužek ali višji materialni standard v neposredni zvezi s kulturo in z jezikom; včasih je socialno kritična literatura duhovito razkrinkala bogate nekulturne povzpnetike; niso danes tako povzpnetiške cele plasti in to tiste, ki jih realna družba najbolj forsira? Kot ni zaradi večjega standarda (a to je glavna pridobitev Jugoslavije v zadnjem poldrskem desetletju) nujno, da bi bila kultura ožja, tudi ni nujno, da bi bila kultura širša (bolj kulturna). (Uporabljam Vindiševe jezikovne kvalifikative in obrazce.) Od časa vsega je odvisna (večja) kultura, je še odprto vprašanje.

Pomeni osvobodeno delo manj dela? Manj kakšnega dela? Svobodnega ali proizvodnega? Se Vindiš zaveda, da je med obojima bistvena razlika — po Marxu? Da je samo proizvodno delo odtujeno, skorajda suženjsko? Da je torej za osvoboditev dela treba najprej ukiniti proizvodnost dela, medtem ko gre današnji svet — zahod, vzhod in Jugoslavija z njima — v čedalje intenzivnejšo proizvodnjo? Sklepi Kraigherjeve komisije svetujejo, naj gospodarstvo ne bi razvijalo kapitalisko preintenzivne industrije; kapitala pač nimamo.

(dalje prihodnjič)

1 AVSTRIJA

PETEK, 7. oktobra 1983: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Krokodili v Serengeti — 11.15 Očetje Klamote — 11.30 Avstrija II — 13.00 Poročila 17.00 Am, dam, des — 17.25 Babica pridi — 17.30 George — 17.55 Uspavanka — 18.00 Pan Optikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Poročila — 20.15 Aktenzeichen XY — 21.20 Ljudje kot jaz in ti — 22.20 Šport — 22.30 Nočni studio.

SOBOTA, 8. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Avstrija v sliki ob nedeljah — 11.00 Mi — 11.30 Dopoldanski koncert — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.00 Gospod dvorni svetnik — 16.15 Očetje Klamote — 16.30 Zili in Mauseklee — 17.00 Športni ABC — 17.30 Cilj potovanja južno morje — 17.55 Uspavanka — 18.00 2 x 7 — 18.25 Prijeten sobotni večer vam želi Heinz Konrad — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Poročila — 20.15 Avstrija ima vedno sezono — 21.50 Šport — 22.10 Danes zvečer.

NEDELJA, 9. oktobra: 11.00 ORF Stereo koncert — 12.20 Staršitotok-Dnevnik — 15.00 Pristojnosti kot v raju — 16.35 Lisica in zajec — 16.45 Plišasti medvedki — 17.10 Don in Peter — 17.15 Tehnika za otroke — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Ljudska glasba iz Avstrije — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Poročila — 19.50 Šport — 20.15 Zaberneški Wuzl — 22.05 Islamski glas — 22.10 Šport.

PONEDELJEK, 10. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Prosim k mizi! — 10.00 Šolska TV — 10.30 Skrivnostno podedovanje — 12.25 Florijan prijatelj rož — 12.30 Brodarji na solnici — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Glej točno — 17.30 Medvedje na pohodu — 17.55 Uspavanka — 18.00 Pustolovščina divjina — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Poročila — 20.15 Šport v ponedeljek — 21.05 Čarovnik — 21.50 Šport.

TOREK, 11. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Pristojnosti kot v raju — 12.00 Tjulen — 12.15 Šport v ponedeljek — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Uspavanka — 18.00 Naša televizija — televizija naša — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Poročila — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Votlina za vsakega.

SREDA, 12. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.00 Šolska TV — 10.35 Žena, ki ima dva obraza — 12.00 Manti — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Poročila — 17.00 Takšen teater — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Uspavanka — 18.00 In na tu bo piha Huber — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Poročila — 20.15 Bojazen tropskega drevesa — 22.00 Zrcalne slike.

ČETRTEK, 13. oktobra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Zemlja in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Bojazen tropskega drevesa — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Glej točno — 17.30 Gusarji na morju — 17.55 Uspavanka — 18.00 TV kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Poročila — 20.15 Spričevalo iz zelene votline — 21.45 Molite mislite, gladujte, prenašajte — 22.00 Šport.

TV

2 AVSTRIJA

PETEK, 7. oktobra: 17.30 Staršitotok-Dnevnik — 18.00 Galerija — 18.30 Odkrit razgovor — 19.30 Poročila — 20.15 O grobovih in izkopelih — 21.20 Politika v petek in deset pred deseto — 22.20 Sestre hudega.

SOBOTA, 8. oktobra: 15.00 Politika ob petkih — 16.00 Čas, denar, fantazija — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me hoče — 18.00 2 x 7 — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Poročila — 19.50 Primer za sodnika — 20.15 Ura komedijanta — 22.35 Vprašanja kristjana — 22.40 Duel Gringosov.

NEDELJA, 9. oktobra: 17.00 Športno popoldne — 17.45 Spozna te melodijo — 18.30 Okay — 19.30 Poročila — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Žena, ki ima dva obraza — 21.40 Dynasty — Denver Clan — 22.25 Mala nočna glasba.

PONEDELJEK, 10. oktobra: 18.00 Perspektive — 18.30 Nevidni človek — 18.45 Tom & Jerry — 19.30 Poročila — 20.15 Dobri angel — 21.05 Ni več robota — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Zmota ljubzenske zgodbe.

TOREK, 11. oktobra: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 V dobrem stanju — 18.45 Tom & Jerry — 19.30 Poročila — 20.15 Weana gmuet — 21.05 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.15 Umetnost, graditi človeška mesta — 23.00 Cafe central.

SREDA, 12. oktobra: 18.00 Zemlja in ljudje — 18.30 V dobrem stanju — 18.45 Tom & Jerry — 19.30 Poročila — 20.15 Hilde Kralh — 21.00 Kulturni žurnal — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Hansi.

ČETRTEK, 13. oktobra: 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 V dobrem stanju — 18.45 Tom & Jerry — 19.30 Poročila — 20.15 Musikantenstadt — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2.

1 LJUBLJANA

NEDELJA, 9. oktobra: 9.50 Poročila — 9.55 Živ, zav — 10.50 Fantje s Hill Streeta — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 15.05 Umetniki in modeli — 16.55 Poročila — 17.00 Rokomet — 18.25 Naš kraj: Goričane — 18.40 Slovenci v zamejstvu — 19.30 TVD — 20.00 Rdeči konj — 21.05 Sportni pregled — 21.35 Foto-Lov — 22.20 Poročila.

PONEDELJEK, 10. oktobra: 8.50 TV v šoli — 17.05 Poročila — 17.25 Modro kot pisano — 17.55 Človek in okolje — 18.15 Spektel: Ribja farma — 18.25 Podravski obzornik — 18.45 Zdravo, mladi — 19.30 TVD I — 20.00 Attica — čas za smrt — 21.40 Koncert za violini in godala — 22.00 TVD II.

TOREK, 11. oktobra: 8.50 TV v šoli — 14.20 Poročila — 14.25 Nogomet — 16.15 Šolska TV — 17.15 Infantinj rojstni dan — 17.55 Od

vsakega jutra raste dan — 18.25 Obalno-kraški obzornik — 18.40 Kratek film: okoli tixela — 19.00 Knjiga — 19.30 TVD I — 20.00 Delavci na črno — 21.10 Aktualno — 22.10 TVD II — 22.30 Pesem giba.

SREDA, 12. oktobra: 8.50 TV v šoli — 16.30 Poročila — 16.35 Ciciban, dober dan — 16.55 Mostovi — 17.25 Nogomet — 19.30 TVD I — 20.00 Inegmet — 21.35 Kulturne diagonale — 22.20 TVD II.

ČETRTEK, 13. oktobra: 8.50 TV v šoli — 16.30 Šolska TV — 17.30 Poročila — 17.35 Zemljepisne posebnosti — 18.25 Koroški obzornik — 18.40 Na sedmi stazi — 19.30 TVD — 20.00 Tednik — 21.00 Thomas Pluch: VAS OB MEJI — 22.55 TVD.

PETEK, 14. oktobra: 8.50 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Domači ansambli — 17.55 Modro poletje — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Otroške nalezljive bolezni — 19.30 TVD I — 20.00 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah — 20.40 Ne prezrite — 21.00 Šerif v New Yorku — 22.10 TVD II — 22.25 Nočni kino: Otroci, ki ni mogel zgrešiti.

SOBOTA, 15. oktobra: 8.00 Poročila — 8.05 Ciciban, dober dan — 8.25 Infantinjin rojstni dan — 9.05 Modro kot pisano — 9.35 Zemljepisne posebnosti — 10.30 Otroci in promet — 10.50 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah: Knežji kamen — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.30 Poročila — 16.55

Kamen : Sele 2 : 2 (0 : 1)

Ali bodo Selani to točko pogrešali?

Pred lepim številom gledalcev, približno 400, je minulo nedeljo gostovalo na nogometnem igrišču v Kamnu moštvo iz Sel. Bilo je obenem tudi prvo srečanje med Kamenčani in Selani. Nogomet, ki sta ga na ta popoldan pokazali ti dve moštvi, je bil za ljubitelje tega športa prava poslastica.

Selani so že v prvi minuti imeli priložnosti za gol, a Oraže in Travnik se nista zmenila, kdo bo streljal. Kamenčani so bili zelo nevarni v hitrih protinapadih. V 23. minuti je Franc Dovjak prodril v kazenski prostor Kamenčanov in obrambeni igralec domačinov ni imel druge priložnosti, kot da je hitrega napadalca zadržal s prekrškom. Odlični sodnik Latzin je takoj pokazal na enajstmetrovko. Hrovatič je hladnokrvno izkoristil to priložnost. Dve minuti nato so Selani skoraj dali drugi gol, Oraže je iz lepega strela zadel samo prečko.

Od tega trenutka naprej so domačini začeli pritiskati, in v teh fazah se je posebno izkazal vratar gostov. V zadnjih minutah prvega polčasa so še bile dobre priložnosti za obe moštvi.

V drugem polčasu je tekma postala še bolj napeta. Kamenčani so hoteli s silo izenačiti. Napadi Kamenčanov so se zgostili in po

eni uri so se že vsi navijači in nogometaši Kamna veselili prvega gola, a Kelih je v zadnjem trenutku rešil na črti.

V hitrem protinapadu so Selani izigrali drugo enajstmetrovko. Med prostim strelom za goste je domači igralec po nepotrebem začel brcati Oražeja. Sodnik Latzin tega prekrška ni spregledal, in vnovič je pokazal na enajstmetrovko. Hrovatič je spet dobro prevaral golmana Mischitza. Vsi so mislili, da bodo gostje to tekmo dobili še z večjo razliko golov in da bodo gosti popolnoma propadli. Toda kot že marsikdaj v nogometu, se je tudi tokrat igra popolnoma obrnila. V 70. minuti so Kamenčani iz proste strela dali prvi gol. Deset minut pozneje pa so izenačili. Kar se je v teh trenutkih odvijalo na igrišču v

tič je spet dobro prevaral golmana Mischitza. Vsi so mislili, da bodo gostje to tekmo dobili še z večjo razliko golov in da bodo gosti popolnoma propadli. Toda kot že marsikdaj v nogometu, se je tudi tokrat igra popolnoma obrnila. V 70. minuti so Kamenčani iz proste strela dali prvi gol. Deset minut pozneje pa so izenačili. Kar se je v teh trenutkih odvijalo na igrišču v

Kamnu, ni za opisati. Bila je zares tekma, ki je v spodnji ligi ni zlepa videti.

Upamo, da bodo Selani še naprej igrali tako dobro v gosteh in da bodo prišli do tistih točk, ki bodo potrebne za prvaka.

POSTAVA: Užnik; Dovjak N.; Kelih; Čertov; Oraže; Dovjak F.; Olip; Travnik (73. Ferra); Hrovatič; Hribernik (37. Falle).

BEWA

Tromeja — Podklošter

Pred kratkim se je zbralo na tromeji med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo okoli 400 navdušenih planincev na že tradicionalnem srečanju — TOUR 3! Kar je pozimi

sodnik je že nekajkrat sodil v škodo SAK. Oslej je moral SAK torej igrati le še z desetimi igralci, in vsak je zdaj pričakoval visok poraz SAK. Toda slovenski nogometaši so se še bolj borili in domačinom vsekar niso pustili priti v igro, pri čemer so imeli domačini v 40. minuti še srečo, ko je Zablatnik zadel le prečko. V drugem polčasu so domačini še bolj pritiskali in skušali kmalu odločiti igro. SAK se je s pristranskim sodnikom v tilniku hrabro boril in po dolgem zopet pokazal tisti nogomet, katerega smo doslej bili od njega vajeni v podligi. Navijači SAK, katerih je v stadionu bilo skoraj več kot domačinov, so SAK do zadnjega podpirali. V veselje vseh je SAK po 90 dolgih minutah le z desetimi igralci dosegel proti velikemu favoritu VSV zaslužen točko. Je bil to preobrat za SAK v tem prvenstvu? Že zdaj pozivamo vas vse, da pridete v nedeljo na Košatovo igrišče in pripomorete SAK k prvi zmagi.

Postava: Mrkun, Gregorič, Lampichler, Sadjak, Woschitz, Šišić, Kadivnik, Polanšek (Perč), Kreutz, Zablatnik, Velik.

Silvo Kumer

Po sedmih tekmah brez zmage si ne le navijači, ampak tudi igralci preteklo soboto v Beljaku niso delali preveč upanja na točko ali celo zmago. Beljačani, ki so bili še lani člani 2. avstrijske lige, so proti zadnjemu na lestvici seveda pričakovali

njo verjetno marsikatero izgubljeno točko lahko obdržali doma. Beljačani so, kot pričakovano, od začetka napadali vrata Mrkuna, toda niso imeli nobene prave možnosti za zadetek.

Na nasprotni strani je SAK ves čas bil nevaren in imel v

Čudež? VSV –SAK 0:0

poln uspeh, in so tako slovensko moštvo precej podcenjevali. Poleg tega pa so Beljačani sredi tedna menjali trenerja, kar je vzbudilo v moštvu precejšnjo nevoljo. SAK je tekmo pričel s petimi branilci. Taktika igralca-trenerja Šišića je bila: iz močne obrambe je SAK skušal v hitrih protinapadih biti uspešen. To je bila tokrat edinole pravilna taktika proti odličnim domačinom. Že v prvih 20. minutah se je izkazalo, da SAK ta defenzivna postava dosti bolj prija in bi z

Veliku vedno nevarnega napadalca. Obramba, na čelu s Šišićem, je stala odlično in je pustila beljaške napadalce dostikrat teči „v prazno“ ali jim je že v sredini odvzela žogo.

Sredi prvega polčasa je pristranski sodnik Otto Ebner zopet enkrat pokazal svojo „simpatijo“ za SAK. Po majhnem prekršku je Kreutz dobil rumeni karton, na vprašnje, ali ne dobi prej ustnega opomina, pa rdečega. Odločitev je razburila igralce in gledalce, kajti isti

Tekme DSG Sele:

V nedeljo, 9. oktobra 1983
ob 15.15 uri
Sele I — Št. Štefan/L. I
ob 13.30 uri
Sele 23 — Št. Štefan/L. 23

Ob robu povedano

Ne vemo, kako naj bi označili nedavno odločitev obrambnega ministra Frischenschlagerja: kot „prijetno presenečenje“ (tako znana univerzitetna profesorica Erika Weinzierl), kot trik, s katerim hoče FPÖ dokazati, kako da je „liberalna“, ali pa kot naravnost svobodnjaški čudež?

Minister Frischenschlager, vidni predstavniki FPÖ, je odločil, da bo 25. oktobra prisega avstrijskih vo-

Svobodnjaška dilema

jakov v Mauthausenu — pred smrtnimi celicami nekdanjega koncentracijskega taborišča. Izrekel se je proti izjavam, ki jih še vedno slišimo pri nas v Avstriji: da bi naj grozote tretjega rajha pozabili, ker bi s tem odpirali stare rane. Frischenschlager: „Mislim, da je čas zrel, da o vseh teh stvareh končno govorimo.“ In je temu dodal: „Kdor misli, da mora Mauthausen zagovarjati, ta v FPÖ nima kaj iskati.“

Vendar: več kot dovolj je še takih ljudi, ki imajo v FPÖ svojo politično domovino — čeprav so proti prisegi avstrijskih vojakov v Mauthausenu. Kdo so ti? Ni treba dolgo ugibati: so to koroški FPÖ-jevci, „Freiheitlicher Akademikerverband Kärnten-Osttirol“ se je takoj izrekel proti odločitvi ministra Frischenschlagerja.

Vsa čast obrambnemu ministru, da je storil nekaj česar se niti socialistični obrambni ministri niso upali podvzeti. Kljub temu: en Frischenschlager še dolgo ne pomeni zares liberalne FPÖ...

Naš tednik v pogovoru z Ivico Senzen:

„Nogomet mi daje kruh“

V Avstrijski prvi nogometni diviziji igrajo znani nogometaši iz drugih držav, tako imenovani legionarji med drugim tudi igralec celovške Avstrije Ivica Senzen. Naš tednik se je pred kratkim pogovarjal s tem nogometašem. Senzen Ivica se je rodil 4. 5. 1951 v Sisku na Hrvaškem. Nogomet je začel igrati pri domačem moštvu F. K. Sisak. Pri Dinamu iz Zagreba pa je postal poklicni nogometaš. Najprej je v tujini igral pri takratnem prvoligašu 1860 München, odkoder se je leta 1982 preselil h koroškemu prvodivizionarju Avstrija Celovec.

NT: Kdaj si se odločil, da boš postal poklicni nogometaš.

SENZEN: Ko sem pri svojem domačem moštvu s 14. leti začel igrati v prvem moštvu, sem kmalu opazil, da bi si mogoče svoj kruh služil z nogometom.

NT: Kako dolgo si igral za Dinamo?

SENZEN: Pri Dinamu sem začel igrati leta 1970, torej z 19. leti, kjer sem ostal do leta 1979. Takratni prvoligaš 1860 München mi je ponudil, da bi igral zanj. Seveda nisem dolgo čakal in podpisal sem pogodbo za tri leta.

NT: Zakaj si lansko leto zapustil nemški klub?

SENZEN: 1860 je izpadel iz prve lige, in jaz sem celo iz drugih držav dobil ponudbe. Odlo-

čil sem se pa za celovško Avstrijo, in mi še dodanes ni žal.

NT: Kako se počutiš na Koroškem in kako dolgo še nameravaš igrati za celovško Avstrijo?

SENZEN: Nikjer drugje se nisem počutil tako dobro kot tukaj na Koroškem. Povsod sem zelo priljubljen, posebno pa me ima rada celovška publika. V Celovcu nameravam ostati še kakih dve ali tri leta. Če pa bom igral slabo, bom pa morda odšel že prej. Tega pa ne pričakujem. Mislim, da bom tukaj zaključil mojo dolgo nogometno kariero.

NT: Bilo je slišati, da še čutiš poškodbo. Kaj pa je cilj, ki ste si ga zastavili nogometaši celovške Avstrije?

IVICA SENZEN

SENZEN: Govorice o moji poškodbi so sploh nepotrebne. Mislim, da bo vsak, ki ima ali je imel kakršnokoli poškodbo, to zmeraj čutil. Jaz sem jo dobro prebolel, čutim pa jo samo takrat, če se spuščam v dvoboje. Kar pa zadeva cilj, ki smo si ga zastavili mi, upamo, da ne bomo več doživeli faze, v kateri smo se na začetku prvenstva nahajali. Cilj pa je brez dvoma uvrstitev med prve štiri. Tedaj bi

sodelovali v kakšnem evropskem pokalu.

NT: Kaj veš o slovenskem športu?

SENZEN: Vem da imate koroški Slovenci klub SAK. Na žalost pa nimam časa, da bi prišel na tekme, ker je moj prosti čas posvečen družini. Čudim se pa, da imate dva tako popularna igralca kot sta Šišić in Dimitrijević.

NT: Dejal si, da jemlješ družinsko življenje zelo resno. Morda našim bralcem na kratko predstaviš svojo družino.

SENZEN: Imam ženo in dva otroka, hčerko Teo in sina Ivana, ki pa že posnema mene. Upam, da bom svoji družini vedno mogel stati ob strani.

NT: Kaj so tvoji konjički?

SENZEN: Zelo me zanima košarka posebno pa, če igra Jugoslavija.

NT: Kaj meniš o avstrijskem nogometu in kaj naj bi seboljšalo?

SENZEN: Trenutno v Avstriji igrajo zelo dober nogomet, kar je pokazalo tudi prvo kolo evropskega pokala. Upati pač moramo, da bodo tudi sodniki več doprinesli k boljšemu nogometu.

NT se zahvaljuje Ivici Senzen za pogovor in želi moštvu Avstrije Celovec veliko uspeha v nadaljnjem prvenstvu.

SENZEN: Hvala, jaz pa želim mnogo uspeha in sreče slovenskemu moštvu SAK.

Benjamin Wakounig

ATUS Borovlje mlad. SAK mlad. 15 : 0

Mladinci SAK ne vejo, kaj se pravi zmagati

Zadnjo nedeljo so mladinci SAK ponovno zgubili, samo tokrat sramotno za klub SAK z 0 : 15. Kje je krivda, zaenkrat nihče ne ve, ali noče vedeti. Tokrat bi svetovali to, da bi se vodstvo mladinskega kluba vsaj toliko pozanimalo, koliko je pri nogometnem moštvu potrebno igralcev. Samo za informacijo: 11, pa ne 7 ali 8.

Tekme SAK: vse na Košatovem igrišču

Sobota, 8. oktobra:

ob 14. uri

SAK šolarji — Hodiše šolarji

ob 16. uri

SAK mlad. — Borovlje mlad.

Nedelja, 9. oktobra:

ob 13.15 uri

SAK pod 23 — Šmohor pod 23

ob 15. uri

SAK I — Šmohor I